

Van új a zászlók alatt
Civil élet Veszprém városrészeiben

A könyv megjelenését támogatta
a Veszprém-Balaton 2023
Európa Kulturális Fővárosa program

Van új a zászlók alatt Civil élet Veszprém városrészeiben

Veszprém
2023

Szerkesztő:
Márkusné Vörös Hajnalka

Tipográfia és borítóterv:
Bontó László

© Közösség Kádártáért Egyesület
© Veszprém városrészi egyesületei

ISBN 978-615-02-0095-8

Kiadja:
Közösség Kádártáért Egyesület
Felelős kiadó: Mórocza-Tavas Eszter

Nyomdai munka: OOK-Press Kft. Veszprém
Felelős vezető: Szathmáry Attila

Tartalomjegyzék

Bevezető	6
Bakonyalja	9
Cholnokyváros	17
Csererdő	25
Cserhát	33
Dózsaváros	41
Egyetemváros	49
Füredidomb	57
Gyulafirátót	65
Jeruzsálemhegy	73
Jutasi lakótelep	81
Jutaspuszta	89
Kádárta	97
Kertváros	105
Szabadsápuszta	113
Újtelep	121

Bevezető

Veszprémben máig él a városrészek önálló identitása, sokan vallják magukat büszkén cserhátinak, jeruzsálemhegyinek, vagy éppen dózsavárosinak. A városrészek és lakóinak önálló karakterét egyrészt a város dimbes-dombos földrajzi adottságai, másrészt középkori településszerkezete (ahol egy-egy településrész közepén templommal önálló egységet alkotott) alakította ki és azt még színezte, rendezte a város etnikai és társadalmi tagoltsága.

A II. világháborúig tizenötezer lelket számláló kisváros karakteresen elkülönülő városrészekbe szerveződve élte mindennapjait: a Vár és környéke volt az igazodási pont, mint a város egyházi és közigazgatási központja. Attól délkeletre a Cserhát városrész, amelynek lakói zsidó kereskedők, német és magyar iparosok, építőmesterek voltak. A Vártól északra az egykori Temetőhegy (ma Dózsaváros), ahol gazdálkodók, földművesek és állattartó gazdák (főleg a környező német falvakból betelepülők) laktak, inkább falusias, épített környezetben. A Vártól nyugatra a Jeruzsálemhegy, a veszprémi reformátusok lakóhelye. Ezek a városrészek nagymúltú civil egyesületekbe szerveződve áptolták hagyományait.

A hagyományörzés, helyi identitás és kohézió megteremtésének egyik lehetséges módja a városrészek saját szimbólumrendszerének kialakítása, vagy a meglévő szimbólumok sokrétű hasznosítása és tudatos használata. Veszprémre jellemző, hogy a szorosabb kohézióval rendelkező városrészek már nagyon régen, vagy akár a közelmúltban megteremtették saját szimbólumrendszerüket, rendelkeznek címerrel, zászlóval. Jó példa erre Jeruzsálemhegy, amelynek zászlaja a városrész 120 éves történelmét idézi, vagy említhetnénk Kádártát, melynek címerét és zászlaját 10 évvel ezelőtt avatták fel. Az új városrészi zászlók megalkotásának célja az volt, hogy a jelképekkel nem rendelkező városrészek történelmében is megtaláljuk azokat az elemeket, melyekre a közösségi identitás felépíthető.

A VEB2023 EKF a városrészek közös elképzelését támogatta, hogy Veszprém hajdani zászlós felvonulási hagyományai éledjenek újjá, és a más európai országokban ma is népszerű városi ünnepek mintájára egy zászlós városrészi felvonulás illeszkedjen be a Gizella Napok eseménysorozatába. Veszprém Megyei Jogú Város polgármestere

örömmel állt a kezdeményezés mögé. „A Gizella Napok egy három évtizedes hagyománnyal rendelkező fesztivál Veszprémben, ahol a város önmagát ünnepli. Az ezeréves múltunkat a hagyományos elemek mellett igyekszünk új programokkal is színesíteni, illetve új szokásokat is szeretnénk kialakítani. Ilyen a városrészi zászlós felvonulás is, mely összekovácsolja a közösséget, erősíti a lokálpatriotizmust, illetve megismerhetjük ezáltal a közvetlen lakókörnyezetünk tagjait is. Büszke vagyok rá, hogy mindig van új a nap alatt és újabb ötletekkel tudjuk erősíteni a veszprémi szellemiséget” – mondta Porga Gyula, és a város lakóit meghívta az ünnepélyes zászlóavató eseményre: „Örülnék, ha minél több veszprémi jönne el, hogy a zászlók alatt vonulva ünnepelje az új városrészi jelképek megszületését.”

A zászlótervezésen túl valamennyi városrészi szervezettel felvettük a kapcsolatot, az érdekelt bennünket, hogy mióta és milyen területen működnek, kikből áll a tagságuk, van-e saját közösségi területük, épületük, milyen programokat szerveznek, vannak-e szimbólumaik, címereik, zászlójuk vagy ha nincs, milyet szeretnének.

Heraldikus, történész, grafikus és a kisközösségek véleményformálói dolgoztak azon, hogy egységes, de mégis minden városrészt nézve egyedi szimbólumok készülhessenek el. A zászlók tervezése a városrészekről begyűjtött helytörténeti információk alapján kezdődött: a kutatást Márkusné Vörös Hajnalka a VEB2023 EKF programfejlesztési tanácsadója és Lipéczné Karsai Henriett a Lackó Dezső Múzeum Történeti-Néprajzi osztályvezetője végezte. A folyamatban segédkezett Somfai Balázs a Veszprém Megyei Levéltár nyugalmazott főlevéltárosa, aki heraldikai szempontból is figyelemmel kísérte

a munkát. A grafikai terveket Zabó Péter készítette. A városrészek közös munkáját a Közösség Kádártáért Egyesület képviselte és Veszprém-Balaton 2023 Európa Kulturális Fővárosa pályázati anyagát is ők állították össze.

A városrészi közösségeket képviselő zászlók és szimbólumaik először a 2022-es Gizella Napokon debütáltak. A városrészi baráti körök az ünnepsorozat indulása óta először sorakozhattak fel saját zászlóik alatt a történelmi felvonuláson. Az összetartozás élménye a Gizella Napokon túl is testet öltött egyéb rendhagyó találkozóknál. A városrészek közösen újragondolták és felélesztették a veszprémi Szent István völgyhíd (közismertebb nevén Viadukt) felavatásának évfordulójához kapcsolódó Híd Ünnepet, mely jelképesen és fizikailag is összeköti a különböző városrészeket. A Híd Ünnepen közös pikniken ünnepeltük meg Veszprém régi és új városrészeinek különbözőségét és egységét. 2023-ban már nem csak a Viadukt alatt találkoztunk. Egy új családi, közösségi együttlét hagyományát is útjára indítottuk. A városrészi szimbólumokat a lehető legkülönbözőbb formákban viselő papírsárkányok készültek és kaptak szárnyra 2023 őszén a bakonyi szélben.

Az összetartozás élménye, a Veszprém kulturális életében történő aktív szerepvállalás és egyáltalán a láthatóvá válás lehetősége mind motivációt jelent a városrészi baráti körök életében. Közös erővel azon dolgozunk, hogy megteremtjük, lendületet adjunk a városi közösségeknek, önszerveződő, hagyománytisztelő, generációkon átívelő módon.

Bakonyalja

A városrész bemutatása:

A Bakonyalja városrész a Jutasi úti lakóteleptől északra kerül el. Északi részén található az 1872-ben épült vasútállomás, délen a Jutasi Altisztképző épületegyüttese (1924), amelynek főépületében a 2005-ben befejeződő átépítés után a Veszprém Megyei Levéltár talált otthonra.

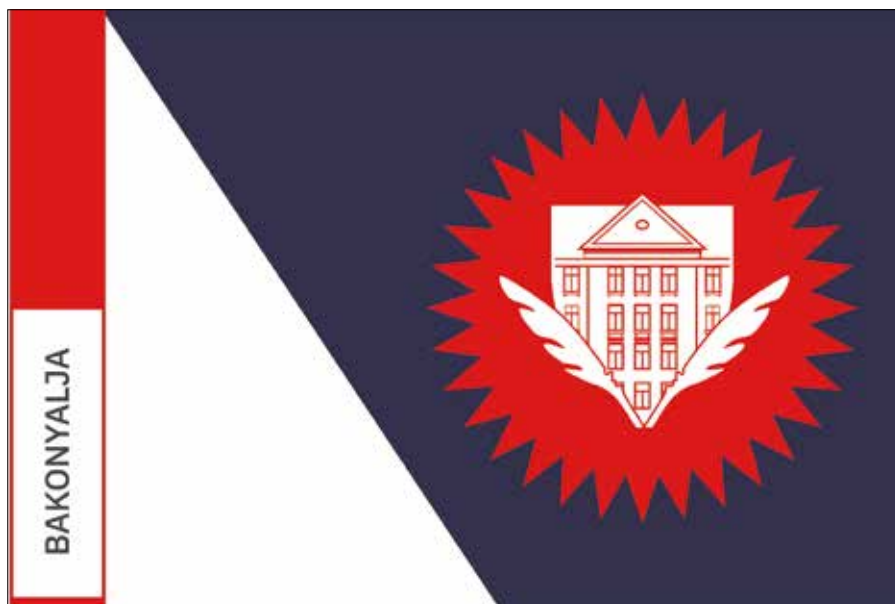
Környezete igen változatos. Nyugatról a Séd patak völgye határolja, keleti és nyugati irányból is erdős terület veszi körül. Míg délen a Jutasi úti lakótelep, északon a vasút képez mesterséges városhatárt, ezen túlhaladva, az elterülő mezős területen túl a Bakony lába tárul elénk. Ideális bicikli és gyalogtúrákhoz, különféle szabadterei programok szervezéséhez. Bakonyalja városrész Veszprém egyik legújabb

városrésze. A lakások és a város határát jelentő környék között irodák, raktárak, autószalonok létesültek. Kisebb és nagyobb boltok egyaránt megtalálhatók, éppúgy, mint a zöldség-gyümölcs nagykereskedés. Nem kell messzire mennünk akkor sem, ha edzőtermet, szoláriumot, vagy orvosi rendelőt szeretnénk felkeresni.

Területünkön található a HM VERGA ZRT. által kialakított erdei futópálya, tanösvény, valamint a Jutas vitéz kilátó, ahonnan gyönyörű kilátás nyílik a Bakonyra.

A családok, kirándulók, sportolók gyorsan megkedvelték és használatba vették, mivel itt lehetőség nyílik bográcsozásra, sütögetésre, illetve ismereteink bővítésére a táj faunáját és flóráját illetően, a sétautak mentén elhelyezett ismertető táblák elolvasásával.

Civilek a városrészben:

Főként fiatal felnőttek, kisgyermekes családok lakják a térséget, valószínűleg annak nyugodtsága, mégis jól kiépült infrastruktúrája, valamint új és jó minőségű ingatlanjai miatt. A szomszédok barátságokat kötnek, esetleg programokat is rendeznek, a közösségi élet és a civil szervezetek most formálódnak a városrészben. A rendszeres közösségi programok kialakításában sokat segít a két közgyűjtemény – a Veszprém Vármegyei Levéltár és a Laczkó Dezső Múzeum irodáinak és Tanulmányi Raktárának jelenléte.

Szimbólumok (címer, zászló):

A Bakonyalja városrész új címerének és zászlójának arculati elemeiben a levéltár épületének sziluettje látható, utalva a helyszín legkarakteresebb épületére. A másik elem a levéltár emblémájából eredeztetett toll forma, ami további jelentéstartalommal a levéltár korábbi funkcióját betöltő altisztképzőre, a neves oktatási intézményre utal. Bakonyalja városrészben a kék és vörös színek Veszprém város alapszíneire utalnak.

Rendszeres programok:

A Bakonyalja városrész nyugati részén kiépített Fenyves Tanösvény a túrázók és tájfutók kedvelt területe. Itt található a 6,15 méter magas Jutas Vitéz kilátó, amelynek alakját a szomszédos kőbányában található őskövületek, az ammoniteszek csiga alakú vázai ihlették. A kilátó melletti pihenőhely és a szomszédos kőbányában kialakított játszótér és esőház is közösségi programok – gyereknap, családi napok – helyszíneit kínálja.

A Török Ignác utcában 2019-ben avatták fel az aradi vértanúk emlékművét, Ashot Baghdasaryan örmény szobrászművész Ikarosz szobrát, amely az október 6-i városi megemlékezések központi helyszíne és a városrészi programok egyik kiemelt rendezvénye lett.

A Laczkó Dezső Múzeum Török Ignác utcai Tanulmányi raktárának udvarán, a városrész központjában rendezik meg immár 5. alkalommal májusban a Veszprémi Honvédelmi Napot, ahol a helikoptertől a Puma vadászpülők alkatrészein át a gyerektől az idősekig mindenki talált látnivalót, érdekességet.

A városrészben Kisboldogasszony napján tartják meg a Hét Domb Egyesület szervezésében a Dóni Hősök Keresztútját, amely az egykori Jutasi Altisztképző (ma Levéltár) épületétől indul és a Rab Mária-forrásig halad a városrész lakóinak aktív jelenlétével.

Elérhetőségek:

Kavalecz Tibor

kavalecz53@gmail.com

+36 70 7760 990

Veszprém-Balaton 2023
Európa Kulturális Fővárosa

A Veszprém-Balaton 2023 Európa Kulturális
Fővárosa program támogatásával

Cholnokyváros

A városrész bemutatása:

A Cholnokváros a belvárostól délkeletre, a Veszprémi-fennsíkon fekszik, az Almádi úttól a Budapest útig terjedő területen. A városrészt a belső körgyűrű [a Cholnoky utca] szeli ketté és kapcsolja össze a többi városrészszel. Az úttól keletre az 1970-es és 1980-as években barátságos, zöld környezetben épült panelházakat, oktatási és nevelési intézményeket, nyugatra egy-két szintes családi házakat találunk. A városrész elnevezését az 1990-es években a veszprémi származású íróról és földrajztudósról, Cholnoky Jenőről kapta.

Civilek a városrészben:

A Cholnok-városrész közösségét a 2019 novemberében megalakult Cholnok Kerekasztal szervezi, amelynek életre hívója, Sótónyi Mónika önkormányzati képviselő volt. A Kerekasztal egy informális közössége a városrészben tevékenykedő civil szervezeteknek, intézményeknek, valamint az önkormányzatnak, ezáltal lehetőséget biztosít a szoros kapcsolattartásra és párbeszédre. Emellett fontos célkitűzése a városrész közösségének építése, a kulturális- és közéletének összekovácsolása és felpezsdítése. Ennek okán a Kerekasztal 2022 februárjától egyesületi formában működik tovább, Cholnok Kerekasztal Egyesület néven.

Szimbólumok (címer, zászló):

Címerének elemei a városrész névadójára utalnak: a Cholnok portré sematizált profil rajza és a földgömb sziluettjének összeillesztésével született. Az ismétlődő, de jól elkülöníthető háromszögekből építkező háttérnek egy finom utalást tesznek Veszprém kezdőbetűjére, mintegy az egészet összefogó konceptuális elem. A kék szín utalás Cholnok Jenő Balatonnal kapcsolatos kutatásaira.

Az Egyesület alapító tagjai a városrészben működő intézmények és civil szervezetek vezetői, tagjai. Ők azok, akik a kötelezően el látandó feladataikon felül a városrészben élőkért társadalmi közösségépítő szerepet is betöltenek. A képviselőben részt vállalók: Cholnoky Jenő Általános Iskola, Cholnoky Jenő Lakótelepi Tagóvoda, Aprófalvi Bölcsőde, EKM Cholnoky lakótelepi Könyvtára, Védőnői Szolgálat, Cholnoky Mozgásművészeti Stúdió, Kapaszzkodó Mentálhigiénés Egyesület, Cholnoky Nyugdíjas Klub.

Rendszeres programok:

A városrész egyik kiemelt programja a városrészben élőknek szervezett karácsonyi ünnepség. Példás összefogás eredményeként született meg és nagy sikernek örvend, mert autentikus városrészi ünnep, hiszen a műsorban fellépő közreműködők a városrész intézményeinek gyermekei, tanulói, valamint a nyugdíjas klub tagjai, akiket a városunkban méltán elismert fellépők egészítenek ki. A karácsonyhoz kapcsolódóan minden évben önálló adománygyűjtési felhívással élnek és az adományokat rászoruló családok és állatmenhelyen élő állatok megsegítésére adják át.

2023-ban hagyományteremtő szándékkal tartották meg az I. Cholnoky(s) Juniális elnevezésű közösségépítő családi napjukat. Minden évben csatlakoznak a Gizella-napi felvonuláshoz és a Völgyhíd Piknikhez.

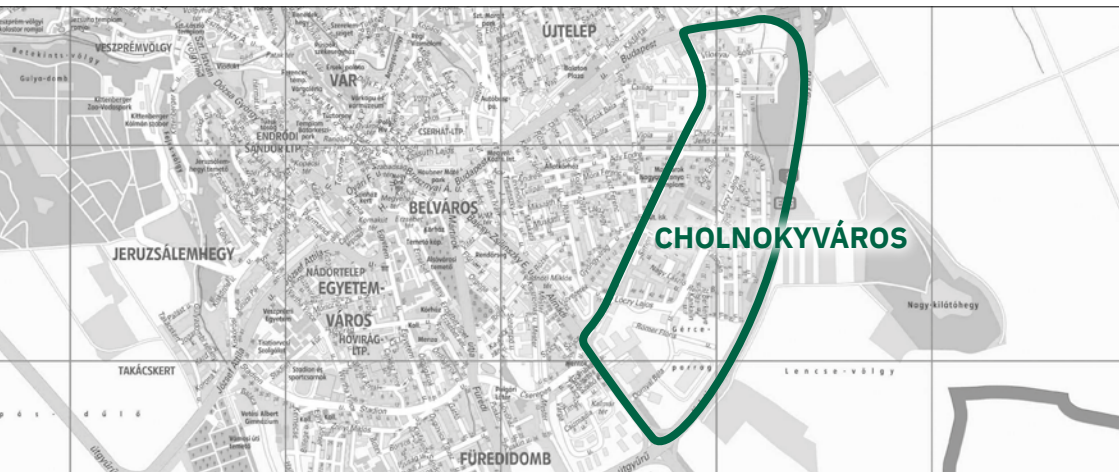
Az Egyesület eltökélt szándéka, hogy a városrészben éves szinten két-három eseményt hagyományteremtő szándékkal életre tudjon hívni. Ehhez a tenni akarás, az agilitás, a jó szándék mindenkiben elhivatottan megvan.

Elérhetőségek:

Cholnoky Kerekasztal Egyesület – Varga Anikó
vargaaniko2020@gmail.com

Önkormányzati képviselő – Sótanyi Mónika alapító
sotanyi.monika@gov.veszprem.hu

Veszprém-Balaton 2023
Európa Kulturális Fővárosa

A Veszprém-Balaton 2023 Európa Kulturális
Fővárosa program támogatásával

Csererdő

A városrész bemutatása:

A város északnyugati részén elhelyezkedő Iparváros településrésze. Eredetileg a lőszergyártóüzem, majd a Bakony Művek dolgozói részére épített, családi házas lakónegyed.

A Csererdő erdős, ligetes területén 1938-ban létesítettek gyalogsági lőszergyártó üzemet, amely 1953-ig üzemelt Magyar Lőszerművek Rt. néven. A közel százéves fák között jól megbúvó titkos hadiüzem mellett a gyár munkásainak és mérnökeinek külön lakótelepet, laza beépítésű családi házakat, önálló kultúrházat, könyvtárat, mozit, strandot, sörözőt építettek. Az 50'-es évek közepétől a lőszergyártást csökkentették, helyette új termékek – gépkocsis-aller, öngyújtó, szifonpatron, autózár, kismegszakító – gyártásába kezdtek. A cég 1968-ban kapta a BAKONY Fém- és Elektromoskészülék MŰVEK, majd a további profilgyártás jelezve Bakony Művek Autóalkatrészgyártó Rt. nevet.

Gyártottak itt autóalkatrészeket a Zsiguli mellett a Polski Fiatnak, a Moszkvicznak, a Kamaznak és NDK kisteherautóknak. 1969–78 között a veszprémi központ hét telephellyel (Devecser, Dudar, Kerta, Keszthely, Mezőlak, Tapolca, Várpalota) bővült, a vállalati létszám pedig ötezer fölé növekedett. A csererdei központ irányítási és kutatási bázissá fejlődött. A rendszerváltással azután a Bakony Művek is átalakult, a megmaradt üzemszervezetek magántulajdonba kerültek, a szolgálati lakásokat eladták a benne élőknek, a laza beépítésű családi házas övezet lassacskán lakóteleppé növekedett.

Szimbólumok (címer, zászló):

A csererdei lakótelep elzárt, védett környezetében több olyan ritka madarat figyeltek meg, mint a búbosbanka, szajkó, szalonka, gébics. A városrész ritka, védett növény- és állatvilágára utal a csererdei zászló és címerének fa és énekesmadár motívuma.

Civilek a városrészben:

Az egykori összetartó szakmai közösség szellemiségének, tartásának megőrzésére és az őket védő zöldövezet védelmére, új tartalommal való megtöltésére alakult meg a Csererdei Baráti Kör 2009-ben Szilágyi Zoltán vezetésével. Legfontosabb céljuk a lakótelepen élők összekovácsolása, a személyes megismerésen keresztül az egymás iránti figyelem és empátia kialakítása. A környezetük megóvása és szépítése érdekében olyan programokat szerveznek, ahol a lakók életkortól függetlenül részt tudnak venni.

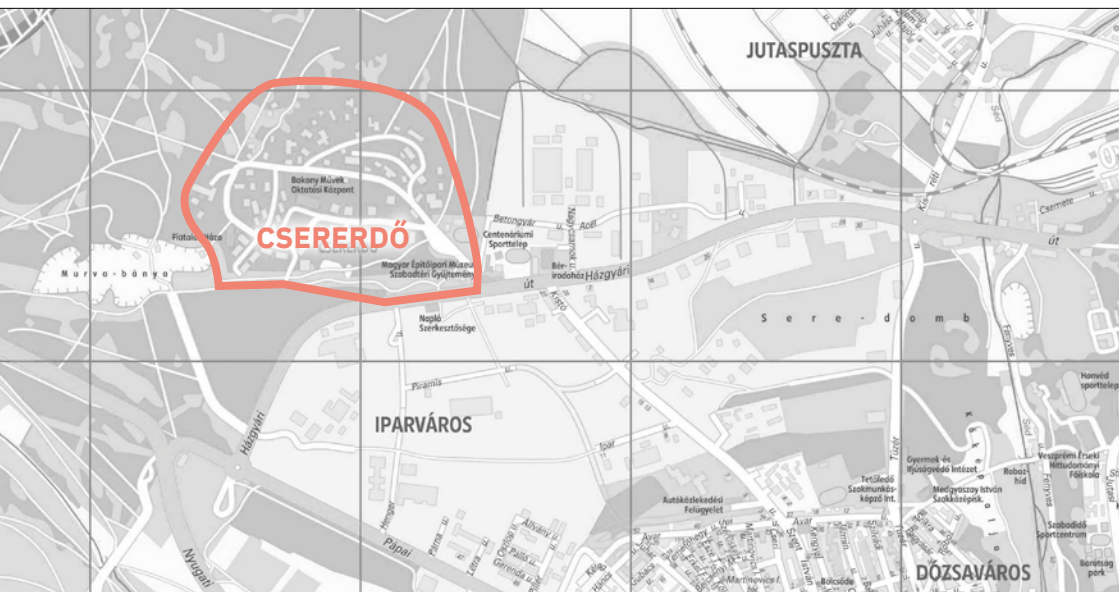
Rendszeres programok:

A Csererdei Baráti Kör felhívására rendszeresen hulladékszedést szerveznek a lakótelepen és közvetlen környezetében. Rendszeresen szerveznek kerékpár- és gyalogtúrákat, kirándulásokat. Nyáron Családi Napot rendeznek. Decemberben együtt búcsúztatják az Óévet és köszöntik az Újévet. A csererdei fiatalokat és ifjú családokat Szajkó Balázs fogja össze.

Elérhetőségek:

Szajkó Balázs — szajko.balazs@szajkoarnyekolas.hu

Veszprém-Balaton 2023
Európa Kulturális Fővárosa

A Veszprém-Balaton 2023 Európa Kulturális
Fővárosa program támogatásával

Cserhát

A városrész bemutatása:

A városrész Veszprém belvárosának a Buhim-völgy, a Völgyi-kút-völgy és a Kossuth Lajos utca által behatárolt része. Amint a város egészének, ennek a városrésznek is változatosan tagolt a felszíne. Déli és középső táját a Cser-hátnak (egykor összefüggő csererdőnek) a laposabb domborzata képezi. A völgyek felé eső nyugati-északi-északkeleti területsáv felszíne kifelé egyre meredekebben lejt, panorámasétányáról gyönyörű kilátást nyújtva a veszprémi várra és a Bakonyra. A városban élők méltán nevezték ezt a városrészt a veszprémi Tabánnak.

Lakói a piacból élő, azt kiszolgáló kereskedők, iparosok (asztalosok, cipészek, cukrászok, csutorások, kötélverők, fényképészek, szabók, órásmesterek), a város egyik legnépesebb, befogadó és kibocsátó városrészeként fejlődött. A Cserhát legjelentősebb céhes ipari szervezete a csutorásoké volt. Itt készültek azok az esztergált fakulacsok, amelyek a katonai felszerelés fontos tartozékai voltak. Alapanyagként a tömeg-gyártásban juharfát használtak, a díszesebb egyedi darabok dió- vagy tiszafából készültek. A napóleoni háborúk alatt az itt dolgozó csutorásmesterek közel 400.000 fakulacsot készítettek a hadsereg számára. Az utolsó csutorás mester, Illikmann György még büszkén mutatta tudományát az 1938-ban forgatott Veszprém-filmben. Ezért is válhatott a városrész fontos jelképévé a csutora.

Az apró, sűrűn beépített zegzugos utcákban gyakori volt a tűzvész, amely egész utcákat semmisített meg, és még a 20. század elején is az egész várost veszélyeztette. A 20. században több elképzelés, terv is született a Cserhát korszerűsítésére, majd az 1950-es évek közepén a régi épületek szanálásával, a felszabaduló területek beépítésével Papp János a megyei pártbizottság első titkára itt álmodta meg Veszprém szocialista városközpontját, amelynek átépítési tervét Márton István készítette.

1965–1986 között a cserhádi rendezés során 242 földszintes családi házat, iparos műhelyt és üzletet bontottak le az egykori, virágzó, de már komfortját elveszített Cserhát városrész területén. Az utolsó régi cserhádi lakos 1979-ben hagyta el ingatlanát. A közel két évtizedig tartó építkezés eredménye a mai Cserhát, amelyet az 1968-ban készült kilencemeletes toronyépület, a négyemeletes szövetkezeti sorházak, a Lordok Háza, a Hotel, a húszemeletes, az 1980-as években készült Postaépület, a Skála Vár Áruház határoznak meg. Az évszázados múltat őrző utcaszerkezet nyomtalanul eltűnt, helyére a kor ízlését tükröző szocialista városközpont és lakótelep épült.

Szimbólumok (címer, zászló):

A cserhádi zászló és címerterv az 1912-ben avatott eredeti zászló színeit és szimbólumait használja. Címerrajzába a veszprémi csutorás céh pecsétjében szereplő elemek kerültek, maga a csutura és kiegészítő elemként a céhpecsétből származó oroslánok.

Civilek a városrészben:

A Cserháton lakó egykori családok leszármazottjai ragaszkodnak közösségükhöz, hagyományaikhoz. Folytatták az 1911-ben megalakult Veszprémi Cserhádi Társaskör, a cserhádi iparosok közösségi hálózatának szervezését, amely száz évvel ezelőtti alakulásakor is több volt az akkoriban divatos iparegyleteknél, szakmai egyesületeknél. Alakulásuk évében a Társaskör tagságának száma 86 fő volt, amely két év alatt 244-re nőtt, így a város legnépesebb köre lett. Egyesületi zászlójukat 1912. április 2-án avatták fel ünnepélyes keretek között. Összejöveteleiket a Kossuth Lajos utca és a Szent Imre út sarkán álló egykori Tromler Vendéglőben tartották. A 2. világháború után a Társaskört megszüntették, könyvtára megsemmisült, ennek ellenére a veszprémi polgári kultúra e patinás szerveződése a szocializmust is túlélte.

A 20. század első felében tevékenykedő elődök hagyományainak folytatására 2006 májusában alakult meg a Veszprém-Cserhádi Társaskör Kulturális Egyesület Édes Gyuláné vezetésével. Jakabné Rácz Ildikó 2019 novembere óta tölti be az elnöki posztot. A szervezet a tagsági kör bővítését, a régi városrész hagyományörzését és hagyományteremtését tartja legfontosabb feladatának.

Rendszeres programok:

A pandémiás helyzet után nagy hangsúlyt fektettünk a tagság felélénkítésére, a tagtoborzásra. Havonta egyszer összeülünk és megbeszéljük az aktuális egyesületi dolgokat, közösen eszünk-iszunk. Egyesületi teremmel nem rendelkezünk, ezért változó helyszíneken: 1–1 tagtársunk otthonában, a Völgyikút Házban, a Sirály étteremben vagy a Pipacs utcai közösségi térben találkozunk.

Minden év márciusában megtartjuk hagyományos nőnap-i összejevőtelünket, részt veszünk a városi ünnepeken, megemlékezéseken, koszorúzásokon, rendbe tesszük és megkoszorúzzuk elődeink sírjait. Május 5-én megünnepeljük egyesületünk megalakulásának évfordulóját, részt veszünk a városi Gizella napi rendezvénysorozatban, a Gizella napi felvonuláson egyesületi zászlóinkkal színesítjük a menetet.

Május-július hónapban közös sütkérezéseket, bogrács partikat tartunk 1–1 tagtársunknál, augusztusban megrendezzük hagyományos Völgyikút Családi Napunkat, a Völgyikút Ház -Bowling, Panzió, Rendezvényhelyszínen és a Völgyikút parkban. Aktív résztvevői vagyunk a Veszprémi Civil Napnak, a Völgyhíd Ünnepek.

2019 októbere óta részt veszünk a „72 óra, Több vagy, ha adsz!” országos akciókampányban. A program egy szociális önkéntes akció, amelyet a három történelmi keresztény egyház szervez. Az akció Magyarország fiatalságát hívja közös összefogásra, hogy együtt tegyenek másokért, környezetükért. Minden év decemberében megtartjuk egyesületi évzáró ünnepségünket.

Az elmúlt években aktívan részt vettünk a városi civil szervezetek közös munkájában, a „Közösségi értékek feltárása és bemutatása Veszprémben” elnevezésű projektben, és az első pillanattól kezdve bekapcsolódtunk a Veszprém-Balaton 2023, Európa Kulturális Fővárosa Programsorozatba.

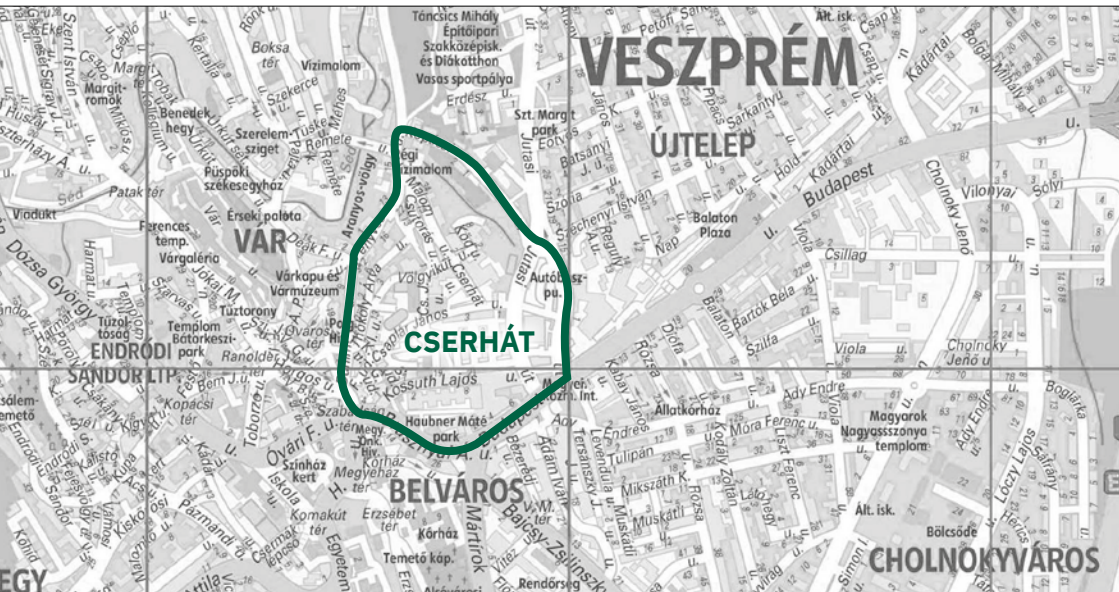

Elérhetőségek:

Veszprém-Cserhádi Társaskör Kulturális Egyesület
Jakabné Rácz Ildikó, elnök — tel. +36/20 4872-49
Török Mihály, alelnök — tel. +36/20 375-9124
jakabnecserhat@gmail.com

facebook.com/Veszprém-Cserhádi Társaskör Kulturális Egyesület

Veszprém-Balaton 2023
Európa Kulturális Fővárosa

A Veszprém-Balaton 2023 Európa Kulturális
Fővárosa program támogatásával

Dózsaváros

A városrész bemutatása:

A Dózsaváros a Vártól északra, Veszprém egyik legrégebben lakott városrésze, a veszprémi káptalan egykori birtoka volt. A mai Gizella Hotel és Étterem, egykor a Káptalani Jószágkormányzóság épületéből irányították a több ezerholdas káptalani gazdaságot. Településrészei a Séd pataktól északra emelkedő Temetőhegy, amely nevét a Szent László-templom körüli — mára eltűnt — temetőről kapta, ahova a török hódoltság után német családokat telepítettek. A Táncsics Mihály és Csatár utca oszlopos-tornácos, fehérre meszelt házaiban szorgos földműves, iparos és kereskedő családok laktak.

A Temetőhegyről az Aranyos-völgybe vezető lejtőn terül el a káptalan egykori szérűskertje volt a Pajtakert, amely kedvelt új lakóövezete lett a városnak. Gyönyörű kilátás nyílik innen a veszprémi várra.

A Tizenháromváros nevű településrész a Szepességből Veszprémbe költöző németekről kapta a nevét, ma családi házas zöldövezeti lakóövezet. A Dózsaváros zeg-zugos utcáival máig megőrizte eredeti, falusias hangulatát, összetartó családjait és közösségét.

Civilek a városrészben:

A Dózsavárosi Baráti Kör 1993-ban alakult azzal a céllal, hogy közös összefogással és közvetlen cselekvéssel segítse a városrész hagyományainak ápolását, múltjának feltárását, szorgalmazza a városrészben élők közösséggé formálását. A Kör tagjai Csécs Ferenc vezetésével – akinek munkáját felesége „Marcsi” nagymértékben segíti – tevékenyen részt vesznek a városrészi közösségi terek, az iskola és a könyvtár felújításában, az idősek és a szociálisan rászorultak segítésében, a városi és városrészi rendezvényeken. A Dózsavárosi Nyugdíjas Klubbal közösen előadásokat szerveznek a városrész jeles személyeinek bemutatására, múltjának megismerésére, feltéve őrzik a Kováts Sándor iskolaigazgató által létrehozott Iskolatörténeti Múzeumot. Családi és sportrendezvényeik (petangolás, íjászkodás, tájfutás, kispályás foci) igazi közösségformáló alkalmak, melyekre hívnak és várnak minden érdeklődőt.

Szimbólumok (címer, zászló):

A városrészi zászló és címer egyik alapelemét a Temető-hegy ikonikus épülete a Szent László templom adja. A másik jellemző elem Kiss István szobrászművész Dózsa György szobrának sziluettje, amely a városrész másik jelképeként az iskola udvarán áll. Harmadik elemként a Dózsavárosi Baráti Kör emblémájából a veszprémi viadukt és a Séd völgye került a városrészi címerábrázolásba. A zászló színében elsősorban a kékfestőktől eredeztetett kék tónusok dominálnak.

A Dózsavárosi Baráti Kör tagjai, akik részt vesznek a Civil Kerekasztal munkájában is.

Rendszeres programok:

A Baráti Kör tagjai a Dózsaváros lakói, a környékbeli munkahelyek dolgozói, aktívak és nyugdíjasok, egyének és családok egyaránt. Az állandó, hagyományos programjaik között kiemelkedő a nagy létszámmal évente rendezett jótékonyági célú farsangi bál, a májusfa állítás és kitáncolása, a családi nap, a juniális, a Dózsavárosi Nyárbúcsúztató és a városrészi karácsonyi ünnepség. Új kezdeményezés-ként, az adventi időszakban felállítják a dózsavárosi Betlehemet és a városrészi intézményekkel és nyugdíjas klubokkal együtt gyűjtik meg az adventi koszorú négy gyertyáját.

A környezet szebbé, komfortosabbá tétele, a problémafelvetések, azok továbbítása, a megoldások szorgalmazása is mindennapos tevékenység a közösség életében. Évek óta részt vesz a Baráti Kör a Dózsavárosi Tanács munkájában is. A városrész még szebbé tétele érdekében faültetéseket, virágosítást szerveznek, szépítik és rendezik a Dózsa teret, többek között a kivándorlóknak emléket állító kereszt melletti terület felújításával.

Közös munkával, összefogással segítik a Dózsavárosi intézményeket, legutóbb az iskola kerítését festették le. Több alkalommal támogattak idős, vagy rászoruló embereket, családokat, de a jótékony célú bál bevételéből segítették már az iskolát, óvodát, bölcsődét, gyermekorvosi rendelőt, könyvtárat is. Az egyre szebbé váló, szépülő, bővülő, komfortosabbá váló, családias jellegű, zöldellő, virágos Dózsavárosra egyre büszkébbek lehetnek lakói, civil szervezetei, intézményei. Ennek fenn-tartásában, erősítésében, a további fejlődésében fontos szerepe van a Dózsavárosi Baráti Körnek és a vele tenni akaróknak egyaránt.

Elérhetőségek:

Dózsavárosi Baráti Kör

Csécs Ferenc — +36/30 957 1248 — csecsferenc51@gmail.com

Péringér Ferencné — peringerne@gmail.com

Dózsa Nyugdíjas Klub

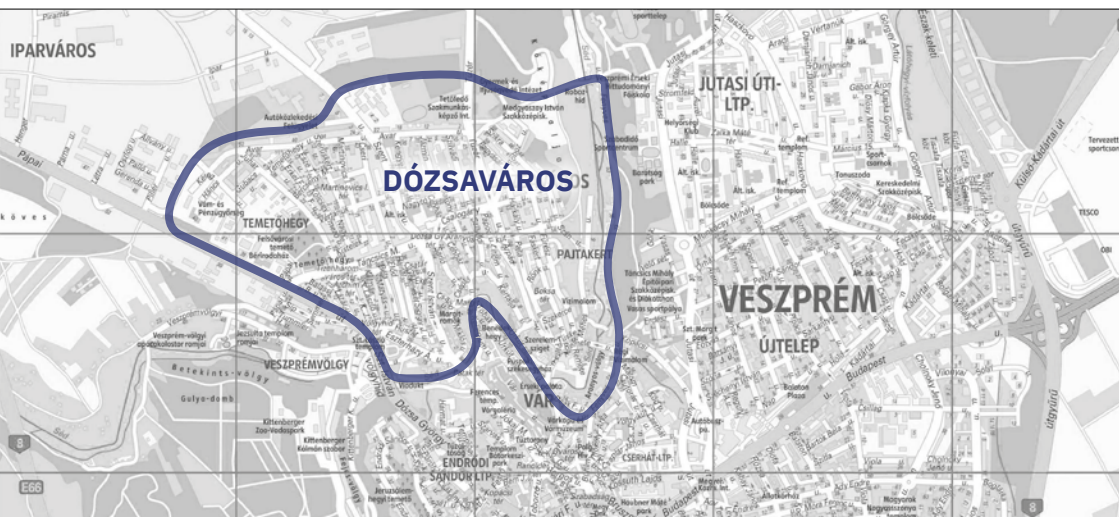
Rózsa Margit — rozsamargit19@gmail.com

Őszidő Nyugdíjas Klub

Kellner Istvánné — arankakellner@gmail.com

Csikász Nyugdíjas Klub

Répási Sándorné — repamama@gmail.com

Veszprém-Balaton 2023
Európa Kulturális Fővárosa

A Veszprém-Balaton 2023 Európa Kulturális
Fővárosa program támogatásával

Egyetemváros

A városrész bemutatása:

Az Egyetemváros Veszprém déli részén, a Tapolca irányába vezető József Attila utca, valamint a Balatonfüred felé tartó Mártírok útja és ennek folytatása, a Füredi út között helyezkedik el. Délen a várost körülölelő körgyűrű határolja.

Az Egyetemváros északi része a Komakút és környéke Veszprém ősi városrésze, a Szent Miklós-szeg, a veszprémi püspökség egykori gazdasági központja. Az Eötvös Károly Megyei Könyvtár épülete volt a püspöki jószágkormányzóság, a Színházkert a püspöki reprezentációt szolgáló Belső-Püspökkert, a Hóvirág utcáig terjedő, kőfallal határolt terület a Külső-Püspökkert. A 20. század elejére lépcsőről-lépcsőre kinyílt a kert, befogadva az ország első vasbeton színházát, majd a kert másik végén az árva gyerekek ellátására és gondozására létrehozott gyermekmenhelyet, a későbbi gyermekkórházat, ami 2023-tól mozgásművészeti központ, ActiCity lett. Területét kiszélesítették fás, ligetes sétánnyal, korcsolyapályával, majd itt kapott helyet az 1950-es években a veszprémi Egyetem kampusza. Az egyetem létrehozásával Veszprém válhatott a körzet vegyipari oktatási központjává, az Ajka, Pétfürdő, Peremarton és Balatonfűzfő-Gyártelep vegyipari centrumává. Később a Nehézvegyipari Kutató Intézet, a Magyar Ásványolaj és Földgáz Kísérleti Intézet épületei is ezen a területen épültek meg.

Külön egységet képez a városrészen belül a József Attila, Wartha Vince, Hóvirág és Egyetem utca által határolt **Nándortelep** (neve az adományozó Rott Nándor püspök emlékét őrzi), amely az 1920-as évektől a városi és megyei szakértelmiség lakóhelye lett, családiházias zöldövezete a város egyik barátságos villanegyede. A Nándortelep folytatásaként 1950-es években épült fel a három- és négyemeletes lakóházakból álló **Hóvirág lakótelep**, majd a következő telepszerű építés a Stadion utcától délre a **Jankovics lakótelep** volt.

A két telepen összesen 1500 lakás épült fel 1966-ig. Az 1970-es évek során jött létre az Egyetemváros legdélebbi részén az **Egry József utcai lakótelep**, amely családi, sor- és négyemeletes házai-
val, kertvárosi zöldövezetével ma is az egyik legkedveltebb lakóhely.

Szimbólumok (címer, zászló):

Az Egyetemváros címerének alapelemét a Veszprémi Egyetem (Universitas Pannonica) korábbi címere és az Egry-lakótelepre E betűjébe olvasztott hóvirág a Hóvirág lakótelepre utal. A háttér színek és formák a városrész dinamizmusára, az egyetem arculatára és a város zöldítési törekvésekre utalnak.

Civilek a városrészben:

A városrészben három civil szervezet működik, a 2001-ben alakult **Egry József Lakótelepi Baráti Kör** dr. Simon Katalin vezetésével és a 2021-ben alakult fiatal Probono Veszprémért Egyesület. Az Egry Baráti Kör havi gyakorisággal várja és fogadja az Egry-lakótelepen élőket. Előadásainak életmódbeli és orvosi tanácsokon túl a városrészben élő írók, költők irodalmi estjeit szervezik meg, valamint a **Tájak-Korok-Múzeumok Egyesület Veszprémi Klubja** (TKME) tagjaival közösen múzeumlátogatásokat, kirándulásokat szerveznek, hogy tájegységként megismerjék a Kárpát-medence és közvetlen lakóhelyük értékeit.

A **Probono Veszprémért Egyesület** többségében veszprémi, egyetemista korú fiatalok közössége, akik szívesen áldoznak szabadidejükből arra, hogy szülővárosukért tegyenek. Szívesen vesznek részt akciókban, ha kell kerítést vagy korlátot festenek, de segítenek programok lebonyolításában, mint tavasszal a városrészeket bemutató Gizella-napi felvonuláson.

Az **Óvári Ferenc Baráti Kör Veszprém** azzal a céllal jött létre 1999 őszén, hogy Dr. Óvári Ferenc emléke előtt tisztelegve Veszprém kulturális közegében mozgó, a város közügyeiért érdeklődő polgároknak egy közös találkozási, gondolkodási közeget biztosítson. Az Egyesület célja, hogy a magyar irodalomhoz, történelemhez, tudományos élethez, gazdasághoz, idegenforgalomhoz, képzőművészethez, építészethez, közösségépítéshez kapcsolódó programok szervezésével fórumot nyújtson Veszprém polgárainak és helyi öntudatuk megerősítését szolgálja.

Rendszeres programok:

A városrészben működő egyesületek mindegyike rendszeresen tart taggyűlést, továbbá a kötelező találkozókra kívül szívesen rendeznek kirándulásokat és erősítik az Egyetemvárosrész közösségét.

Olyan programokkal, mint például a helyi óvoda kerítésfestése, lombhullató ünnep a városrészben, padok és korlátok felújítása, a Te Szedd országos akcióhoz is csatlakoztak az egyesületek. Az Open Galéria létrehozása a városrészben, amely a helyi művészetet és helytörténeti anyagokat mutatja be nyolc különböző helyszínen.

Az egyesületek igyekeznek városrészi piknikeket tartani, ahol a helyi lakosokat is bevonják a közösségépítési folyamatokba. Az Egry lakótelepen 2023 nyarán avatták fel az Egry József emlékpádot, reményeik szerint a városrész egy jelentős szobrászati alkotással is bővíthet a jövőben.

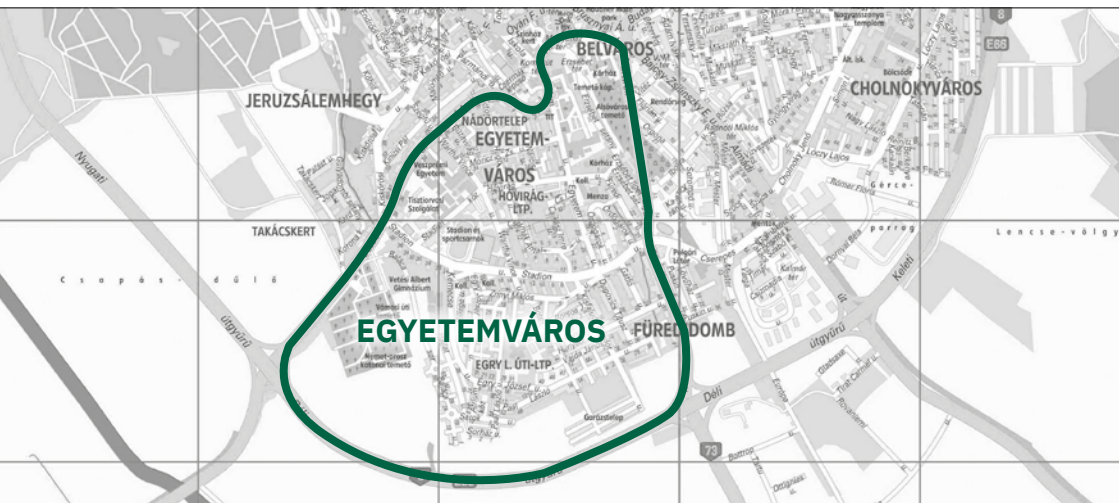
Elérhetőségek:

Egry József Lakótelepi Baráti Kör – Dr. Simon Katalin
tanasika@gmail.com

ProBono Veszprémért Egyesület – Redling András
raedandris@gmail.com

Óvári Ferenc Baráti Kör Veszprém – Baumgartner Lajos
ovariferencbaratikor@gmail.com

Önkormányzati Képviselő – Csík Richard
richard.csik@yahoo.co.uk

Füredidomb

A városrész bemutatása:

A Füredidomb a város déli részén, a Balatonfüred és Balatonalmádi irányába vezető utak közötti dombon terül el. Családi és sorházi kivétel nélkül 20. századiak, a legdélebbi része az 1990-es években, legészakibb része pedig a 2010-es évek környékén épült ki. Érdekes, hogy itt haladt át az az 1969-ben megszüntetett vasútvonal, amely a mai vasútállomást (az akkori Veszprém külső pályaudvart) összekötötte a város belső területeivel és a Balatonnal. Az egykori Radnóti téri kisállomás épületében ma étterem működik. A Füredidombot a 20. század elején még – valószínűleg a vasút közelsége miatt is – elsősorban ipartelepnek szánták: itt kapott helyet a város kenyérgyára, sörpalackozója, TÜZÉP-telepe is, de korábban kiskerteket is kialakítottak a Füredidomb tetején. Mindezeket később elbontották, illetve megszüntették és helyén négyemeletes lakópark épült.

Civilek a városrészben:

A Füredidombon civil szervezetként a Füredidombi Egyesület működik. Az egyesület megalakítását szorgalmazó Molnárné Lakics Eszter és a városrész önkormányzati képviselője, Kovács Áron elmondták, hogy terveik között városrészi programok, civil fórumok szervezése, környezetvédelmi célok megvalósítása (például fa- és virágültetés) szerepel, illetve a nemrégiben létrehozott Mester utcai közösségi kert működtetése is feladatuk lenne. Szeretnék, ha igazi közösség formálódna ebben a fiatal városrészben, melynek nagyszerű jelképe lehet a megalkotott zászló és címer. Emellett a közösségi médiában is üzemel egy csoport, melyet szintén Kovács Áron hívott életre. Itt rendszeresen egyeztetik a Füredidombot érintő kérdéseket a helyi lakókkal.

Szimbólumok (címer, zászló):

A városrészi zászló és címer egyik alapelemét a városból a Balaton felé a dombra ívesen felkapaszkodó városi belső útszakasz jelenti, az út melletti stilizált lakóházak a családias, zöld lakóövezetre, a napkorong a napsütötte déli városrészre utalnak. Erre a zöldövezeti területre utal a zászló zöld háttérszíne is.

Rendszeres programok:

A Füredidombon rendszeresen ültetnek fát és virágokat az egyesület tagjai és a növényeket szerető lakók. 2022-ben hozták létre a Füredidombon lakó civilek segítségével a közösségi kertet, ami valóban közösséget teremt. Összehozza azokat a szomszédokat, akik addig legfeljebb csak látásból, vagy még úgy sem ismerték egymást. Találkozási pont lett az időseknek, játszótér a gyerekeknek. Kapcsolatok alakulnak ki és erősödnek meg általa. Integrál és identitást alkot, nem utolsó sorban finom saláta, paprika, paradicsom terem benne. A lelkes kerttulajdonosok megépítették magaságyásait, kialakították a közösség kertjét. Élettel telt meg a tér, közösség kovácsolódott.

Karácsony előtt az egyesület tagjai a Tímár utcában díszítenek fel egy szép fenyőfát. Minden évben egyszerű, de jó hangulatú, vidám programra hívják a városrész lakóit.

Elérhetőségek:

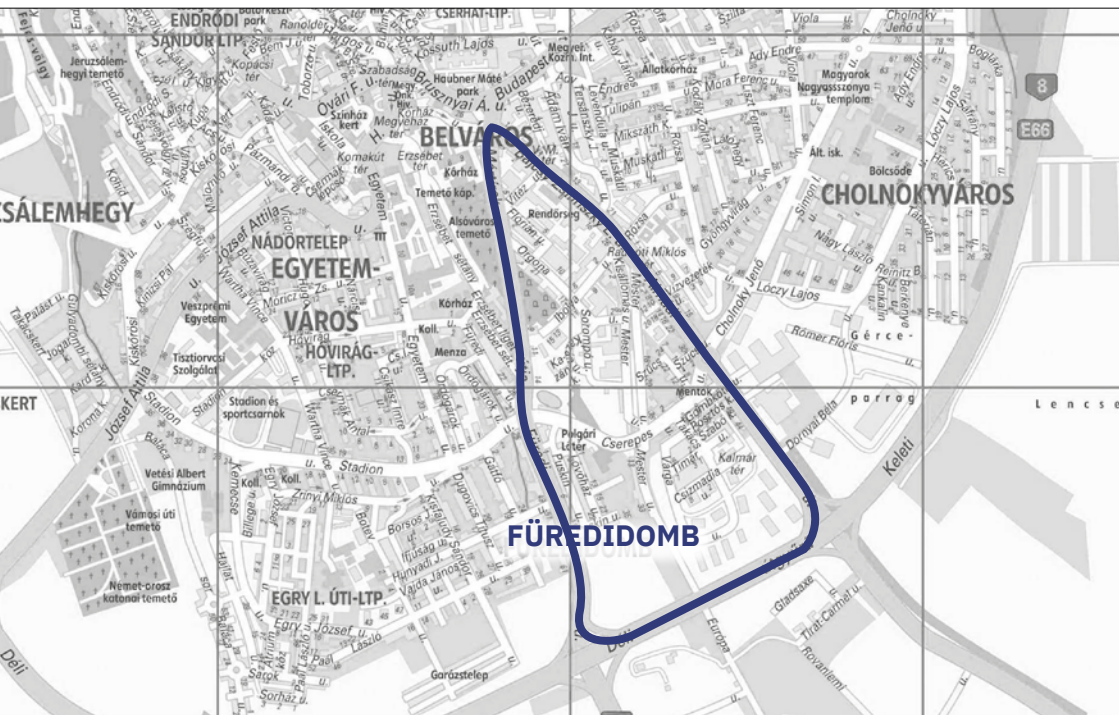
Füredidombi Egyesület

Molnárné Lakics Eszter
eszter.lakics@live.com

Kanyuk Réka
kanyukreka@gmail.com

Önkormányzati Képviselő

Kovács Áron
kovacs.aron@gov.veszprem.hu

Gyulafirátót

A városrész bemutatása:

Veszprémtől északkeletre, a város központjától 7,6 kilométerre, a Bakony déli lejtőjén fekvő település. 1984 óta Veszprém része, korábban önálló település, napjainkban közel 4000-en lakják.

A mai városrész neve a falut a középkorban birtokló Rátold (Rátót) és Gyulaffy családok nevéből származik. Területén már a 4. században római villa állt, majd a Rátót nembeli Mátyás érsek alapított itt 1240-es években prépostságot. Premontrei kolostorának gótikus épületét a török időben lerombolták, de épületrészei ma is láthatók a Kolostor utcában. A település kétharmadának a veszprémi káptalan, egyharmadának a rátóti prépost volt a földesura, jelenlétére az egykori prépostsági ház (a kastély) emlékeztet.

A lakosság megélhetését a földművelés, az állattenyésztés és az erdőgazdálkodás biztosította a 20. század közepéig, ma sokan vállalkozásból élnek, mások Veszprémben dolgoznak.

A 20. század elején még jelentős német ajkú család élt Gyulafirátóton. A német kultúrának és nyelvnek megvannak a helyi gyökerei. A városrész arculata, beépítése kertvárosias, továbbra is őrzi falusias jellegét, hagyományait. Az 1990-es évektől új lakótelepek kialakításával a lakosság száma jelentősen megnőtt.

Civilek a városrészben:

A rendszerváltás után sorra megalakultak a civil szervezetek, amelyek egymással karöltve együtt tevékenykednek a városrész kulturális hagyományainak, helyi értékeinek megőrzéséért, a település szépítéséért: a helyi szőlészeket, borászokat és kertészeket összefogó **Tikhegyi Baráti Kör Egyesület**, a városrész nyugalalmát és biztonságát őrző **Gyulafirátóti Polgárőr Egyesület**, a családi és kulturális programokat szervező **Élhetőbb Rátótért Egyesület**, a hagyományőrzést szolgáló **Ablak a Múltra Egyesület** és a **Kövirózsa Alapítvány**, valamint az iskolához kötődő **Gyulaffy László Alapítvány** és a fiatalokat megmozgató **Fuss a Jövődért Egyesület**.

Szimbólumok (címer, zászló):

Gyulafirátót városrészi zászlója a korábban elkészült települési zászló és címer elemeit használja. A városrész önálló címere a Rátót-nemzetség történelmi címerének a koncepcióba történt átrajzolása után további sematizálással és egyszerűsített színhasználattal került megvalósításra. A világoskék és fehér (ezüst) színek a német nemzetiségi zászlóra, a településrész német családjaira és kultúrájukra is utalnak.

A MATASZ Veszprém Megyei Egyesülete a 2015-ös tanévben indította be a környék általános iskoláiban az úgynevezett „Apród programot”, ami az általános iskolás fiatalok szervezett szakköri formában történő honvédelmi nevelését célozta meg. A **Gyulaffy apródok** fő célja a hagyomány őrzése. A veszprémi városrészben, Gyulafirátóton működik a gyerekek számára a **Segway Dance Mozgáscsoport**. A településen legrégebb óta működő sportegyesület, a **Gyulafirátót SE**.

A nyugdíjas korosztálynak lehetőséget biztosít többek között a **Bakonyerdő Nyugdíjas Klub**, a **Rátót Mátyás Nyugdíjas Klub**, akik minden év áprilisában a Gyulaffy napok keretében megemlékeznek Hadnagy László helytörténészről, Gyulafirátót híres szülöttéről, az iskola névadásában is kiemelkedő szerepet játszó helytörténészről.

A német hagyományokat ápoló **Gyulafirátóti Német Nemzetiségi Kulturális Egyesület**, amely saját dalkörrel, saját táncsoporttal is rendelkezik, gyakran szerveznek közös szerepléseket, közös programokat a helyi általános iskola német nemzetiségi tagozatán tanulók bevonásával.

Rendszeres programok:

A civil szervezetek rendszeres rendezvényei: Rátóti lakodalmas, „Rátótiadák”, Szomszédolás, Rátóti Napok, Rátót Községek Találkozója, németek kitelepítési megemlékezése. Ünnepekörkhöz, népi hagyományokhoz kapcsolódó rendezvények: farsangolás – „Tikverőzés”, Anyák napi műsor, Szüreti Vigasság, Karácsonyi hagyományok – „Christkindlizés”, stb.

Az Élhetőbb Rátótért Egyesület nevéhez fűződik: forgalomlassító demonstráció, Fussunk össze – farsangi jelmezes futás, melynek célja, hogy az eseményen összegyűjtött pénz 100%-át jótékony célra fordítsa, és a karácsonyi ünnepekörhöz kapcsolódóan kerül megrendezésre a Gyulafirátót apraját nagyját megszólító Rátóti Advent nevű rendezvény.

A programok helyszíne rendszerint a Gyulafirátóti Művelődési Ház, a Katolikus templom előtti tér vagy a Kálvária domb.

Elérhetőségek:

Gyulafirátóti Német Nemzetiségi Kulturális Egyesület
Gunther Valéria — gunther.valeria02@gmail.com

Élhetőbb Rátótért Egyesület
Amrein Csaba — ratotertelhetobb@gmail.com

Rátóth Mátyás Nyugdíjas Klub
Nagyné Borbás Mária — borbas.maria1951@gmail.com

Fuss a Jövődért Egyesület
Rácz Richárd — fussajovodert@gmail.com

Jeruzsálemhegy

A városrész bemutatása:

A Jeruzsálemhegy a Vártól nyugatra eső dombon helyezkedik el. Fennsíkja az Angolkisasszonyok zárdájától (a mai Ipari Gimnázium és Szilágyi Erzsébet Általános Iskola) elnyúlik egészen a Séd-völgyéig. Meredek utcái a Takács-kerttől vezetnek le az Anna-térre és a Jókai utcára. Ez volt egykor a veszprémi reformátusok városrésze, ma már csak a református templom és környéke emlékeztet egykori lakóira. A 18. század közepétől a reformátusokon kívül itt találtak otthonra az osztrák tartományokból érkező német iparosok (Kupa utca és környéke), a városba betelepülő zsidó családok (első temetőjük a Szél utcában volt) és külön kolóniája élt itt a város nagyhírű muzikus cigányainak (Jónás, Kiss, Orsolya stb.). A Jeruzsálemhegy városrész nyugati részén voltak azok a nevezetes márgabányák, amelyekben Laczkó Dezső a kavicsfogó álteknős kövületét megtalálta. Nagy értéke volt ezeknek a meszes márgaköveknek, mert az innen kibányászott kőből épült a város legtöbb középülete. Feltöltött helyén áll a Tűzoltó Laktanya. A Sintér-dombon épült fel az Endrődi utcai lakótelep.

Civilek a városrészben:

Az itt lakó iparosok szerveződése volt az 1896-ban megalakult Jeruzsálemhegyi Petőfi Kör, amelynek az Ács utcában működő Zámbo János-féle vendéglő (ma Gesztenyés Söröző) adott otthont, s lett a városrész valóságos kulturszigetévé egészen 1949-es megszűntetéséig. Tagjának lenni rangot jelentett a veszprémiek körében. 1990 őszén indították újra a régi alapelvek szerint a Jeruzsálemhegyi Baráti Kört Vándorfi Győző, majd Heiter Sándor vezetésével. Civil szervezetként és alkotó közösségként azóta is a városrész értékeinek védelmét tekintik elsődleges céljuknak. Rendezvényeket, kirándulásokat, előadásokat szerveznek. A Malomkő utcában bérelt klubház, a régi Takácskert mellett a tagok által kialakított szabadidőpark szolgálja a kör tevékenységét.

Szimbólumok (címer, zászló):

A városrészi zászló és címer a Jeruzsálemhegyi Petőfi Kör százéves zászlójának alapelemeit (az eredetileg aranyszínű szegfűt) használja. Ez a régi jelkép került a többi címerrel alliteráló vonalas átdolgozásra. A zászló háttérszíne arany, az aranyszínű szegfűnek alapot adó kör és a V betűre utaló geometriai formák háttére zöld.

A Jeruzsálemhegyi Baráti Kör a Laczkó Dezső Múzeum szakmai segítségével rekonstruáltatta az 1900-as évek veszprémi polgári viseletét, amit büszkén viselnek minden városi ünnepen, többek között a Gizella- és Szent Mihály-napokon.

Rendszeres programok:

A Jeruzsálemhegyi Baráti Kör az elmúlt három évtizedben több mint 2000 rendezvényt szervezett, közülük jó néhány immár hagyománnyá vált, többek között a májusfa és a húsvéti tojásfaállítás, a nőnap és férfinap, a híres jeruzsálemhegyi bálók (a farsangi és Katalin-bál, korábban májusfa kitáncoló ünnepség), a gyerektáborok, a nyárbúcsúztató vigaszágok, a jótékonyági vásárok, a Mikulás és a betlehemállítás. Kultúrális programjaik között szerepelnek kiállítások, gasztronómiai, meteorológiai, várostörténeti előadások. A Jeruzsálemhegyi Esték vendége volt már Kossuth-díjas író, színész és irodalomtörténész. A Kiskőrösi ABC mellett a jeruzsálemhegyi kavicsfogó álteknősnek, az Endrődi-lakótelepen Endrődi Sándornak állítottak szobrot, utóbbi emlékére minden évben a születésnapján megemlékezést tartanak.

Nyaranta „Nyitott kertek” programon várják a vendégeket, ilyenkor süteményillat lengi be a Jeruzsálemhegyet. Ész mintára a helyi családok és közösségek kinyitják kertjeiket és házi készítésű süteményekkel, kávéval és limonádéval vendégelik meg az érdeklődőket. Egynapos kirándulásokat, háromnapos országjárásokat és határon túli utazásokat szerveznek. Dán, török, finn és észti vendégeket fogadnak.

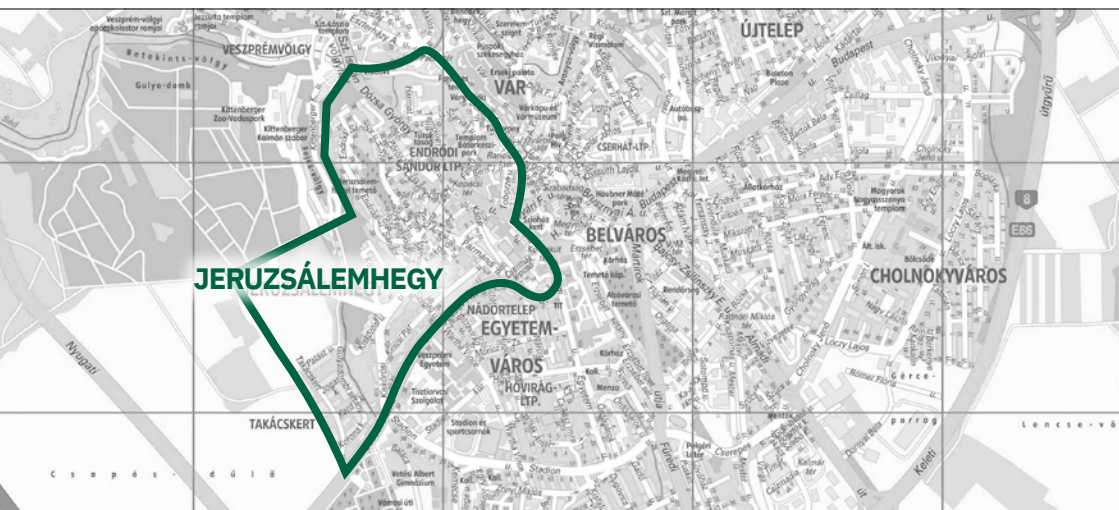

Elérhetőségek:

JERUZSÁLEMHEGYI BARÁTI KÖR

Heiter Sándor — email: heiter49sandor@gmail.com

Egyesület központja — Veszprém, Malomkő utca 3.

Jutasi lakótelep

A városrész bemutatása:

A Jutasi úti lakótelep Veszprém Belvárosától és az Újteleptől északra lévő sík területen épült fel az 1970-es és 1980-as években. Délről a Munkácsy Mihály, keletről a Klapka György utca, északról az Aradi vértanúk, nyugatról a Jutasi (korábban Felszabadulás) út határolja, amely az Aranyos völgy mellett haladt és a középkori kereskedők útjaként is szolgált.

A lakótelep alapkövét 1971-ben rakták le és az építkezés első üteme 1974-ig tartott, ekkor épültek meg a Munkácsy, Stromfeld és a Halle utca nyolcemeletes lakótömbjei, ekkor még a győri házgyárban készített panelekből. A lakótelep első lakói a Cserhát lebontott (szanált) családi házainak lakói és a balatonfűzfői gyártelep dolgo-

zói voltak. A koncepció az volt, hogy egy házban egy községnyi ember lakását helyezték el. 1975-ben megnyílt a veszprémi házgyár, a lakótelep építésének második és harmadik üteménél már helyben gyártott elemekkel dolgoztak. A lakásokkal párhuzamosan 1974-ben átadták a lengyel Bem és Báthory iskolát és a NIKE támogatásával épült bölcsödét és óvodát, egy évvel később a Hőközpontot és a Barátságparkot. A telepen 1977 novemberében nyílt meg a Jutas ABC, ami akkor Veszprém megye legnagyobb élelmiszer-áruházának számított. A hetvenes években a lakótelepiek még közösséget alkottak, hiszen többségükben fiatal, sok esetben ugyanott dolgozó emberek voltak.

A városrész életében az hozott komoly fordulatot, hogy a bérlőknek 1993-ban lehetőségük nyílt a lakások megvásárlására, amellyel sokan éltek is. Míg 1993-ban még 4677 bérlakás volt, addig ez a szám 1998-ra a töredékére, 552-re csökkent. Közben jelentősebb tulajdonosváltások is történtek, a lakók mintegy fele kicserélődött.

Szimbólumok (címer, zászló):

A Jutasi úti lakótelep városrészi címerében a következő elemek szerepelnek (fentről jobbra haladva): a hullámos vonalak az uszodára, jobb oldalon a fa motívum a zöld övezetekre (parkok, közeli kiserdő), az alsó mezőben a sematizált kézilabda a sportra, mint közösségformáló erőre és a lakótelepet építő VÁÉV-ÉPÍTŐK kézilabda csapatára tett utalás. A bal oldali mezőben a panelházak ritmusa jelenik meg felülnézeti képben. A zászló háttérszínei Veszprém színeinek tónusváltozataiból épülnek fel, a szöveget bezáró geometriai formák finoman utalnak Veszprém kezdőbetűjére.

Civilek a városrészben:

Ebben a többnyire tízemeletes panelházakból álló városrészben él Veszprém lakosságának több mint egyharmada, 18 ezer fő. A lakótelepen belül is vannak (az építés szakaszait tükröző) városrészek, a Stromfeld-, a Halle-, a Március 15-i és a Haszkovó-lakótelep. Ez utóbbiban alakult ki egy olyan cselekvő mag, akik közösséget építenek és hallatják hangjukat. Itt alakult meg 1997-ben Molnár Ernő vezetésével a **Lokálpatrióták a Városért Egyesület**, akik azon munkálkodnak, hogy az itt élők közérzetén javítsanak, köztéri padokat, parkolókat újítanak fel, májuscát, karácsonycát állítanak a lakótelep közterületein. A városrész nyugalma és biztonságát őrzi a **Haszkovó Polgárőrség**, ahogy a Haszkovó-lakótelep szépítésén és a közösség minél szélesebb körű bevonásán fáradozik a **Virágzó Veszprém Egyesület** Jung Edina vezetésével. Ennek érdekében a Lokálpatrióták által 2003-ban elkezdett Virágos Veszprém programot nagyobb energiával szélesebb támogatói körrel folytatják, szerveznek ajándékosztást, főzőversenyt és futballtornát. Céljuk, hogy a városrészben alakuljanak régi-új közösségek, az itt élők ismerjék meg egymást, ne csak lakjanak a „panelrengetegben”, hanem éljenek is.

Rendszeres programok:

A hagyományteremtő rendezvényeiket a Kálvin János parkban rendezik évről évre, amivel a legkisebbtől a legidősebb korosztályig megszólítanak.

Minden évben felállítják a helyi óvodákkal iskolákkal és nyugdíjas klubbal a „Haszkovó Karácsonyfát” és a betlehemi házat. A Kálvin János parkot tavasszal húsvéti kertként használják, nyáron pedig virágokkal díszítik fel, amely így egész évben üde feltja a lakótelepnek.

Minden év tavaszán indul a Virágos Veszprém program a virágosztással és egy kertészeti induló csomag átadásával, mellyel hozzájárulnak az éves ültetéshez és környezetük szépítéséhez.

Nyáron rendezik meg a Haszkovó-pikniket és a Gulyás-party főzőversenyt.

Ovádi Péter országgyűlési képviselő támogatásával és a VKSZ Zrt. segítségével felépült a Jutasi lakótelepen az ország legnagyobb kutyafuttatója, erre építve indította el a Virágzó Veszprém Egyesület a Mázli-napot, ahol is hivatásos kutyaoktatók mutatják be, miként kell kiképezni a kutyákat, hogyan kell tartani a háziállatokat, és amelyet rendőrségi őrző-védő programokkal, agility kutya show-val és különleges kutyák bemutatásával fűszereznek meg.

A Virágos Veszprém Egyesület és elnöke Jung Edina indította el a Haszkovó Hírmondót, amely az 50 éves születésnapját ünneplő veszprémi Haszkovó lakótelep életét, hírességeit, közösségeit mutatja be a „Történelmi percek a Haszkovón” című előadásorozaton és beszélgetéseken.

Elérhetőségek:

Virágzó Veszprém Egyesület – Jung Edina
viragzoveszprem@gmail.com

Haszkovó Polgárörtség – Solymosi Zsolt
haszkovopolgarorseg@gmail.com

Lokálpatrióták – Kavalecz Tibor
kavalecz53@gmail.com

Veszprém-Balaton 2023
Európa Kulturális Fővárosa

A Veszprém-Balaton 2023 Európa Kulturális
Fővárosa program támogatásával

Jutaspusztá

A városrész bemutatása:

Jutaspuszta a vasútállomástól nyugatra található családi házas lakóövezet, az északi útgyűrű, vasúti átjárók és egy honvédségi terület ölelésében. Közel félszázan élnek a városrészben és mivel folyamatosan jönnek létre új utcák és házak, lakossága növekvőben van.

Területe az újkőkortól (neolitikumtól) az i.e. V. évezredtől lakott, de a vaskor és a bronzkor, római és késő avarkor emberének emlékei is előkerültek területén. Az ember korai megtelepedését a Séd partak, illetve annak árteréből kiemelkedő szárazulatok tették lehetővé. A honfoglalást követően Árpád fiának Jutasnak a nevét őrzi a puszta elnevezése. Jutaspuszta a középkortól a 20. század közepéig a veszprémi káptalan uradalma volt, ahol jól szervezett gazdaság – tehenészet, ménes, halastó, méhészet, gyümölcsös – működött. Az itt dolgozó cselédség munkáját intéző, erdőmérnök, gazdatisztek irányították. A puszta egykori életét, összetartó közösségét Kováts Sándor nyugalmazott iskolaigazgató rajzolta meg részletes pontossággal Jutaspuszta című könyvében.

A városrész másik jelentősége, hogy az 1937-től megépülő jutaspusztai katonai repülőtéren működött Ju 86-os bombázó átképző iskola, 1941-ben a „Sárga vihar” 4/3-as bombázórepülő osztály Ju 86-os kétmotoros bombázóival, majd megalakult (1944. május 1. és 1945. április 22. között) a 101. „Puma” vadászrepülő osztály, később vadászrepülő ezred, amely Veszprém és környezetén kívül Budapest, Győr és a kelet-ausztriai területek biztonsága felett őrködött. A vadászpilóták Messerschmitt Bf 109-es vadászgépeikkel egyéves jelenlétük alatt 2880 gépbevetést repültek, 280 ellenséges amerikai és orosz repülőgépet megsemmisítettek, amellyel a legkiemelkedőbb teljesítményt nyújtó katonai egysége lett a magyar légvédelemnek. A több mint ötven hősi halált halt puma pilóta emlékét ma is ápolják Jutaspusztán, nem véletlen, hogy a „Puma” jelvény a városrész egyik szimbóluma lett.

Civilek a városrészben:

Jutaspusztán aktív és összetartó közösség van, amelynek motorja a Jutaspusztai Baráti kör hagyományait tovább éltető Jutaspusztáért Egyesület Adamecz Zoltán vezetésével. Figyelnek környezetükre, szemétszedési akcióiknak köszönhetően megtisztult a városrész környezete, az ott áthaladó vízvezető árok, a jutaspusztai temető és a környező erdei utak. Fákat ültettek, ivókutakat telepítettek a Kisréti utcai játszótérnél. A focipályát felújították, és további sport célú beruházásokon gondolkodnak. A közösség összetartó erejét bizonyítja, hogy képesek voltak saját művelődési házukat jórészt önerőből felújítani, Betlehemet építeni. Jutaspuszta lakói ma az összetartó közösségnek köszönhetően a gondoskodás, a nyugalom és az összetartozás háromszögében élnek.

Szimbólumok (címer, zászló):

A városrészi zászló és címer egyik alapelemét az egykori 101. Puma vadászpilóta ezredjelképe, a pumafej adja. Mellette a pusztai létre tett utalás – a szántóföld és a napsütötte legelők – sematikus illusztrációja jelenik meg egy palást formában. A színek a zöld övezetre, Veszprémre és a „Pumákra” tesznek utalást.

Rendszeres programok:

Rendszeres programjaik a gyerekek Mikulás ünnepe, és az augusztusi Veszprémfalva Vigadalma, amely folklór és zenés rendezvény helyi és környékbeli lakosoknak, illetve határon túli magyar vendégeknek szól.

Folyamatos programfejlesztésekkel kísérletezünk, mint például a júniusi Szent Iván-éji varázslat. A programok július 23-án kezdődnek tűzgyújtással, tűzgrással, a Szent Iván-éji hagyományok ismertetésével.

Emellett az egyházi ünnepekhez kapcsolódó népszokásokat elevenítjük fel rendszeresen, és további programokat tervezünk a közösség aktuális igényeihez, ötleteihez igazítva.

Elérhetőségek:

Jutaspusztáért Egyesület – Adamecz Zoltán
adamecz@me.com — +36/70 339 5000

Veszprém-Balaton 2023
Európa Kulturális Fővárosa

A Veszprém-Balaton 2023 Európa Kulturális
Fővárosa program támogatásával

Kádárta

A városrész bemutatása:

Kádárta Veszprémtől északkeletre — a város központjától 4,5 kilométerre — a Geleméri-fennsíkra épült. A terület felszínének nagyobb része a szárazság és a vékony talajtakaró miatt rendkívül kopár, ugyanakkor a völgyekben bőven fakadnak források. Közel a felszín alatt hatalmas karsztvíztekők találhatók, ebből táplálkoznak a település határában található halastavak és a keleti oldalon fakadó források, így a Hidegkúti forrás is. A települést átszeli a Séd-patak is, amely egykor több malmot hajtott.

A falu nevééről az alábbi népetimológias magyarázatot ismerik:

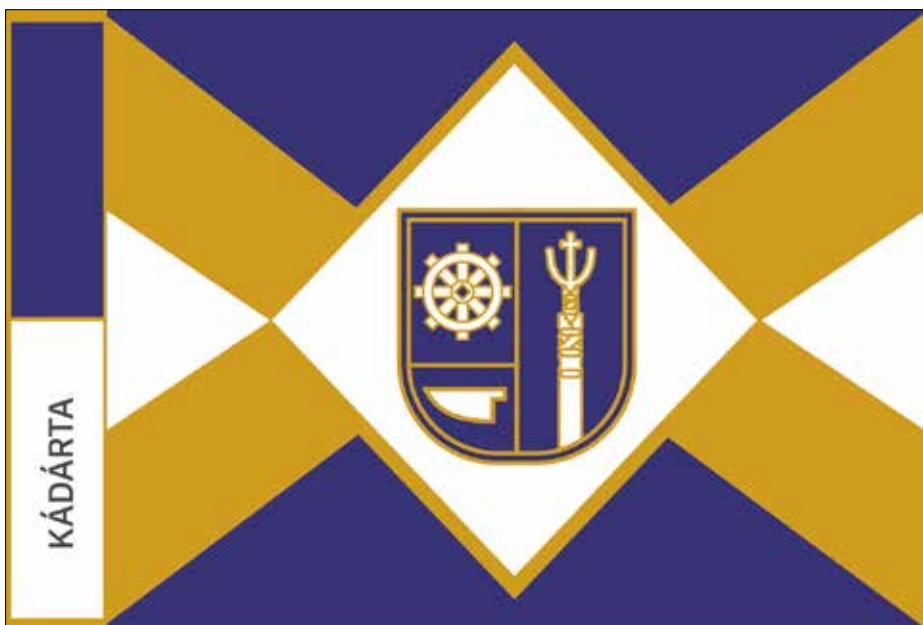
„A régi világba egy kádártai ember egy kád árt vett a hátára. Rátót fele leesett a hátáról. Azt mondták neki, rátódd.” Egy másik változat szerint: „Rátóton rátóták a kádat az embernek a hátára, osztán mire Kádártára ért, összerogyott a kád alatt. Asztán mikor a kádártaiak kérdeszték tüle, hogy hát mi bajja van, aszt monta, hogy kád árta.” Pesty Frigyes 1864-ben felvett kérdőívében ezt olvashatjuk a község nevééről: „Régenten Kádártó néven volt ismeretes. Nevét vette valami Kádár nevű vitéztől, s azon vitéz itt laktában egy tó volt a falu alatt, hol gyakran mulatságát találta.”

A legújabb kutatások szerint Kádárta neve először 1355-ben bukkant fel egy oklevélben, ez az első ismert írásos említése. A terület azonban jóval régebbtől lakott lehetett: a római időkből származó villagazdaság romjai rejtőznek a föld alatt a falu keleti határában. Ahogy Jutaspuszta, Kádárta is a veszprémi káptalan birtokaihoz tartozott a középkorban, lakói földműveléssel és állattenyésztéssel, szőlőműveléssel foglalkoztak. 1535-ben Dévai Bíró Mátyás, Luther Márton tanítványa reformátori munkája nyomán protestáns gyülekezet alakult Kádártán. A falu lakói mind az „új hitre” tértek, a középkori templomot és a mellette álló 17. századi lelkészlakot ma is a református gyülekezet őrzi és gondozza. Az ellenreformáció idején Kis-Veszprémnek is nevezték Kádártát, mert a hitgyakorlásuktól eltiltott veszprémi reformátusok is ide jártak istentiszteletre. A református gyülekezet a mai napig meghatározó a település életében, a legnagyobb vallási felekezetként a közösségi élet hajtómotorjának számít Kádártán.

Kádárta egészen 1973-ig önálló település volt, ekkor Veszprémhez csatolták. A településrész lakóinak száma napjainkban meghaladja a kétezret.

Szimbólumok (címer, zászló):

Kádárta közösségi jelképeinek egyetlen forrását 18–19. századi fedális községi viaszpecsétlenyomatok jelentik, melyekből néhány példányt még ma is őriznek a Veszprém Vármegyei Levéltárban. A pecséteken megjelenik az ekevas, amely arra utal, hogy a faluban élő jobbágyok szántóföldi gabonatermesztéssel foglalkoztak. A falu régi jelképe ebben az időszakban egészen biztosan nem jelent meg zászlón, vagy címeren. A Közösség Kádártáért egyesület fontosnak tartja a hagyományőrzést, ezért 2010-ben elhatározta, hogy a korábbi kutatások eredményeit felhasználva megalkotja a településrész címerét, benne az ekevassal és kiegészülve a malomkerékkel. A korábbi települési zászló és címer elemei 2022-ben egészültek ki az életfa motívummal. Az életfa jelképezi számunkra a megújulást és a közösségi összefogás erejét.

Civilek a városrészben:

Közösség Kádártáért Egyesület

A Közösség Kádártáért Egyesületet egy lokálpatrióta baráti közösség hozta létre 2007 novemberében. A szervezet megalapításának fő kezdeményezői a kádártai Gelemér utca lakói voltak. A megalakulás előzménye, hogy a lakók kialakították és sok éven keresztül gondozták a szomszédságukban található közparkot. A terület kitisztítása során több helyen források törtek fel a talajból, így ismét láthatóvá vált az írásos emlékekben emlegetett Hidegkúti-forrás. Kis tavat és piknikezőhelyet építettek ki, új növényeket telepítettek, melyek mára településünk szép színfoltját jelentő ligetté fejlődtek. Később a park kenyérsütő kemencével bővült, valamint felavatták a tó szélén álló, szimbólumrendszerében a magyarságunk gyökereit felidéző életfát is. Ez a park mára a településrész szabadterei programjainak és családi összejöveteleinek helyszínét adja. A kezdeti sikeren felbuzdulva a lakók elhatározták, hogy egyesületet alapítanak és az elkövetkezendő években aktívan hozzájárulnak a városrész közösségi fejlődéséhez, illetve egyben érdekvédelméhez is.

A Község Kádártáért Egyesület elsősorban a természet, környezetünk szeretetére, védelmére helyezi a hangsúlyt, fő célja az esztétikus és egészséges élettér kialakítása egyélhető település megteremtése érdekében. Céljának tekinti továbbá a városrész eddig valójában hiányzó arculatának kialakítását, formálását, a hagyományok őrzését és ápolását, kulturális és sportprogramok szervezését elsősorban az ifjúság számára. Emlékezve arra, hogy Kádárta egykor önálló falu volt, tervei között szerepel helytörténeti kutatások folytatása, kulturális kiadványok szerkesztése. Ezen tevékenység nyomán született meg a településrész új címere és zászlója.

Kádártai Sporthorgász Egyesület

A Kádártai Sporthorgász Egyesület egész évben csodálatos környezetben várja a horgászat szerelmeseit. A bányató fenyőerdővel övezett völgyben fekszik, a vendégek találkozhatnak vadkacsával, sirállyal, nádirigóval, jégmadárral és törpe gémmel is. Lehet sátorozni, bográcsozni, fedett helyen farönk asztalok és padok találhatók. Munkahelyi és egyéb közösségek részére horgászversenyek, rendezvények lebonyolítását is vállalják. Gyermekeknek homokozó, hinta, valamint labdajátékokhoz füves terület került kialakításra.

Rendszeres programok:

A **Kádártai Kolbászolás** kolbásztöltő versenyét februárban rendezük meg, amelyre a kádártai és szomszédos települések közösségeinek jelentkezését várjuk a Kádártai Községi Házba.

A hagyománnyá vált május–júniusi **gyermeknapra** elsősorban a kisgyermekes családokat várjuk. A Hidegkúti-forrás és park ad helyszínt a gyermekfoglalkozásoknak. A rendezvény jelképévé vált és elmaradhatatlan eleme az óriás ugrálóvár.

Nyáron, a **Kádártai Vigasságok** falunapként él a köztudatban, melyen minden látogató talál magának megfelelő programot. A fellépők repertoárja a fiatal és idősebb korosztály is megszólítja.

A szeptemberi **Szüreti Vigasság** a Kádártai Községi Háztól indul a falu számos utcáján keresztül egészen Gyulafirátótig. A felvonuláshoz bárki csatlakozhat saját járművel, lóháton, vagy kisonaton utazva, este pedig bál várja a fáradt felvonulókat.

A **Kádártai Református Egyházközség** nyári orgonakoncerteket és táborokat (kürtös-, hittantábor) szervez. Adventben koncertekkel és templomdombi karácsonyfa állítással járul hozzá a városrészi programokhoz.

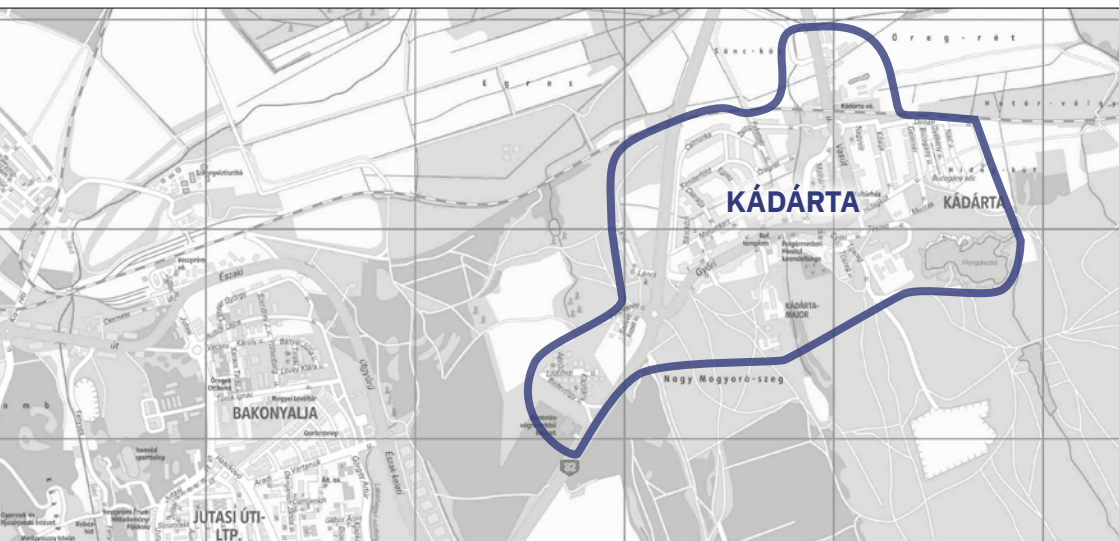
Elérhetőségek:

Közösség Kádártáért Egyesület

Tósokiné Kovács Aranka — kozossegkadartaert@gmail.com

Kádártai Sporthorgász Egyesület

Hernádi János — kadartaibanyato@gmail.com

Veszprém-Balaton 2023
Európa Kulturális Fővárosa

A Veszprém-Balaton 2023 Európa Kulturális
Fővárosa program támogatásával

Kertváros

A városrész bemutatása:

A Kertváros északról a Budapest út, keletről a Cholnoky út és nyugatról az Almádi út által határolt városrész.

Veszprémben a kertvárosias telepek kialakítása a 19. század végén, jellemzően magánbefektetői tőkéből indult el, mintaként a budapesti VIII. kerületi Tisztviselőtelep szolgált. Veszprémben 1889-ben alakult meg a Házépítő-társaság id. Csomay Kálmán építőmester, Ábeles Ignác téglá- és cementgyáros és Stern Emil gabonakereskedő közreműködésével. Az első tisztviselőtelep építése id. Csomay Kálmán belső vasútállomás melletti (ma Budapest, Rózsa, Diófa, Balaton, Viola utca) telkén kezdődött meg, amelyen saját alkalmazottainak és vasúti dolgozók számára épített kényelmes családi házakat, ezért is nevezték egy időben Csomay- vagy Sógor-telepnek. Ábeles Ignác és Stern Emil a Csomayéval szomszédos területen, a polgári iskola (ma Kossuth iskola) telke mögött 1910-től parcellázott fel telkeket és épült meg itt az 1930-as évek végére a 32 házból álló (ma Ady Endre utcai) tisztviselőtelep.

A városrész bővítése az 1950-es és '60-as években is folytatódott, ekkor épült ki a Kodály Zoltán és Liszt Ferenc utca családiházazs övezete, majd az 1980-as, '90-es években bővült a Cholnoky és Solyi utcai panellakásokkal. Ma a városrész lakóingatlanainak száma 27 000 darabra emelkedett.

Civilek a városrészben:

Hosszú ideje jelen van a területen a civil aktivitás, azonban ez városrészi civil szervezeti minőségben csak 2011-ben jelent meg. A **Kertvárosi Városvédő Egyesület**, az egyesületi alapítói okiratban deklarálva az alábbi célok mentén jött létre: „A városrész közösségi kapcsolatainak kiteljesítése, közös rendezvények, programok, a városrészben meglévő értékek védelme és új értékek létrehozása, a városrész karakterének erősítése, együttműködés a város más közzeteivel.”

Az elmúlt évek egyesületi munkája, visszaigazolja e lefektetett szándékokat. Folyamatosan emelkedő taglétszámmal évről-évre kiszámítható az egyesületi munka. A rendszeres találkozások alkalmat

Szimbólumok (címer, zászló):

A városrészi zászlón és címeren visszaköszönek a Kertváros jellegzetes építészeti és környezeti sajátosságai, többek között a veszprémicumnak is mondható vasbeton kerítés mintázata, amely id. Csomay Kálmán építőmester, vasbetonspecialista – a Petőfi Színház építőjének – szabadalma volt és ma már ipari műemlék. Ezt vásárolta meg a Magyar Államvasút és terjesztette el az egész ország területén és ennek időtálló változataival találkozhatunk a kertváros családi házainak kerítéseként. A zászló középpontjában a kertvárosra utaló fa látható erős gyökérzetével, utóbbi a lakóhelyhez való kötődést jelképezi.

biztosítanak a tartalmas együttlétre és azon akciók megfogalmazására, melyek mentén az egyesületi csoport megszólítja tágabb közösségét. Évek óta ápolunk intenzív együttműködést a Vedegetlet Veszprémért Egyesülettel, alkalmi kapcsolatot a Cholnoky Nyugdíjas Klubbal, a Csillag utcai Óvoda és a veszprémi Kossuth Lajos Általános Iskola és a veszprémi Mindszenty Emléktemplom – egyházi közösségével.

Igyekszünk folyamatosan jelen lenni a városrész életében. Csatlakozunk az önkormányzati programokhoz, segítünk azoknak, akik segítséget kérnek tőlünk; szépítjük környezetünket. Jelenlétünket legmarkánsabban a rendezvényeink mutatják. Egyesületi márkának is tekinthetjük a már kilencedik alkalommal megrendezett Zsíroskenyér parti programunkat, melynek keretében műsorral egybekötve vagy akár anélkül is találkozásra invitáljuk a városrészben élőket. A jó hangulatú beszélgetések szeretetvendégséggel párosulva évről évre többeket vonzanak. Sikeresnek számítanak a tavaszköszöntő és adventi programjaink is, melyek esetében nem titkolt célunk a közösségépítés, a közös ügyeinkre való figyelemfelhívás.

Rendszeres programok:

Ősszel, október tájékán a kerület lakosai részvételével szabadtéri zsíroskenyér parti (helyszín: Viola u. 26. nagy diófa alatt) Szórólapokkal történik a meghívó és értesítés.

Az adventi, karácsonyi ünnepekre készülődés, adventi koszorú elkészítése, fenyőfa díszítés a templomkertben (Cholnoky utcai Magyarok Nagyszűzanya templomban, ill. a kertjében), Süteménnyel, forró teával tartunk vendégséget.

A kerület régi virágágyásainak rendben tartása, virágok ültetése, bokrok metszése.

Karácsony előtt az egyesület tagjaival közös vacsorával egybekötve tartjuk meg az évváró közgyűlésünket, és készítjük el a terveinket a következő évre.

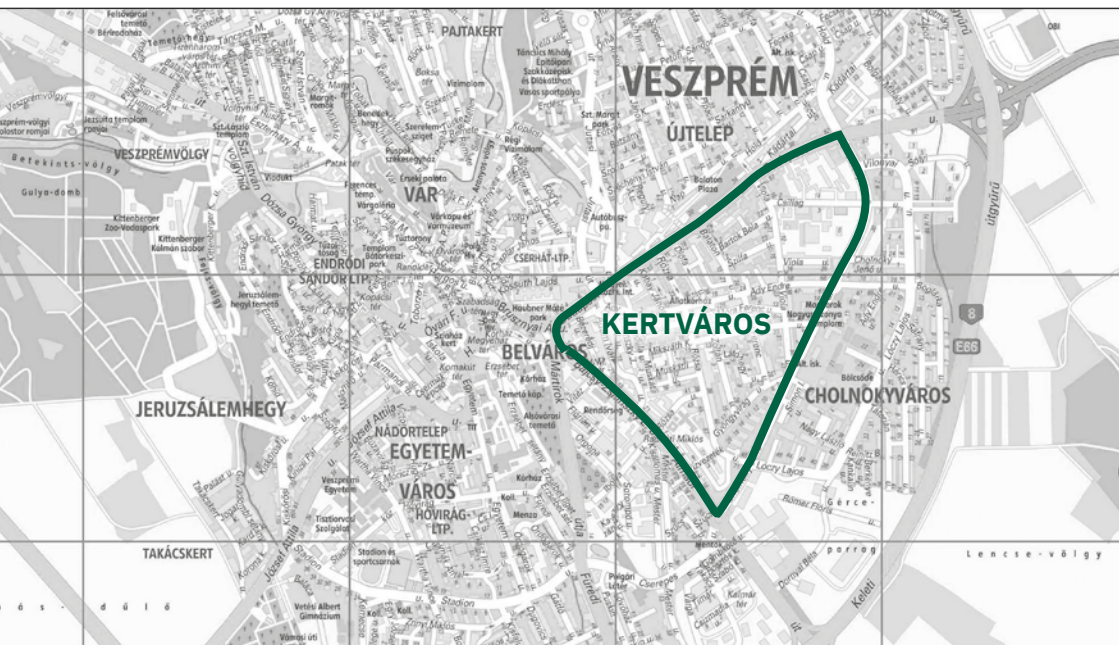

Elérhetőségek:

Kertvárosi Városvédő Egyesület

Szabó Péterné Sipos Lujza

szabopeterne0@gmail.com, +36 30/914-03-87

Veszprém-Balaton 2023
Európa Kulturális Fővárosa

A Veszprém-Balaton 2023 Európa Kulturális
Fővárosa program támogatásával

Szabadságpusztá

A városrész bemutatása:

Veszprémtől 4 kilométerre a Balaton felé vezető út mellett kiépült városrész. Megalakulásától — az 1920-as évektől — kezdve a mai napig közigazgatásilag Veszprém városához tartozik. A városrészt 2019 óta kerékpárút is összeköti Veszprém belvárosával.

Velty- vagy Miklós-puszta nevét Velty Miklós földbirtokosról, bányatulajdonosról, a bakonyi bauxitbányák felfedezőjéről kapta. Velty Miklós 1920-22 körül vette meg a területet, ahol jól jövedelmező uradalmat alakított ki, földműveléssel és állattenyésztéssel foglalkozott, kutatókat, istállókat, cseléd és ispán lakásokat építtetett. A II. világháború után államosították a területet és a Veszprémi Állami Gazdaság kezelésbe került, nevét ekkor változtatták meg Szabadságpusztára. A város közelsége megkönnyítette a régi majorságban, majd az Állami Gazdaságban termesztett növények, gyümölcsök és az állattenyésztésben felnevelt állatok értékesítését.

Az 1970-es években húsüzemet és pékséget létesítettek, élelmiszerboltokat nyitottak, újabb gyümölcsösöket telepítettek. Az 1980-as években a gazdaság kedvezményesen házhelyekhez juttatta a dolgozóit, így a családirházas építkezéseknek köszönhetően „kertvárossá” alakult a település, ahova sok veszprémi család is kiköltözött. Jelenleg a Szabadságpusztán élő lakosság száma közel 500 fő.

Szimbólumok (címer, zászló):

Szabadságpuszta városrészi zászlójának sárga színe a kedvező déli, napos fekvésre és a lakótelepet tavasszal körbevevő repce és napraforgótáblák melegsárga színére utal, a címerben megjelenő virágok, gabonakévék és a napraforgófejek a városrész természeti adottságait és a körülötte folyó mezőgazdasági termelést és a gyümölcsösöket szimbolizálja.

Civilek a városrészben:

A Szabadság Lakótelepi Baráti Kör 2000-ben alakult azzal a szándékkal, hogy előmozdítsa Szabadságpuszta fejlődését, szervezze a lakótelepen élők szabadidős, kulturális tevékenységét, közreműködjön a közösségi tevékenységek lehetőségeinek felkutatásában, szervezésében. E cél megvalósítása érdekében előadásokat, beszélgetéseket, rendezvényeket, közösségi megmozdulásokat szerveznek. Fontosnak tartják az aktív, kölcsönös segítségnyújtáson és tiszteleten alapuló közösség jelenlétét a településen. Az egyesület nagy hangsúlyt helyez arra, hogy Szabadságpuszta lakóit aktivizálja.

Rendszeres programok:

A Szabadságlakótelepi Baráti Kör 2006-ban, hagyományteremtő szándékkal megrendezte a Puszta-napot, ami egy kulturális, szabadidős és sportrendezvény — kicsiknek és nagyoknak. Ilyenkor amíg a gyermekek kézműves foglalkozásokon vesznek részt, addig a felnőttek gulyásfőző-versenyen méretik meg magukat. A játékos vetélkedőkre — a gumicsizmadobó és talicskatoló-viadalra — minden korosztályt várják. Az esemény rendre bállal zárul.

2007-ben hívták életre a Lovas-napot, ami a környéken élő lovasokat és a helyieket kovácsolja össze. A gyerekek itt megismerkedhetnek a négy lábúakkal, miközben a gazdák szórakoztató fogathajtó erőpróban adnak számot a tudásukról.

Rendszeresen vannak helytörténeti előadások, Arcképcsarnok — élő történelem címen, ahol a szabadságpusztai családok régi fényképek segítségével idézik fel a múltat.

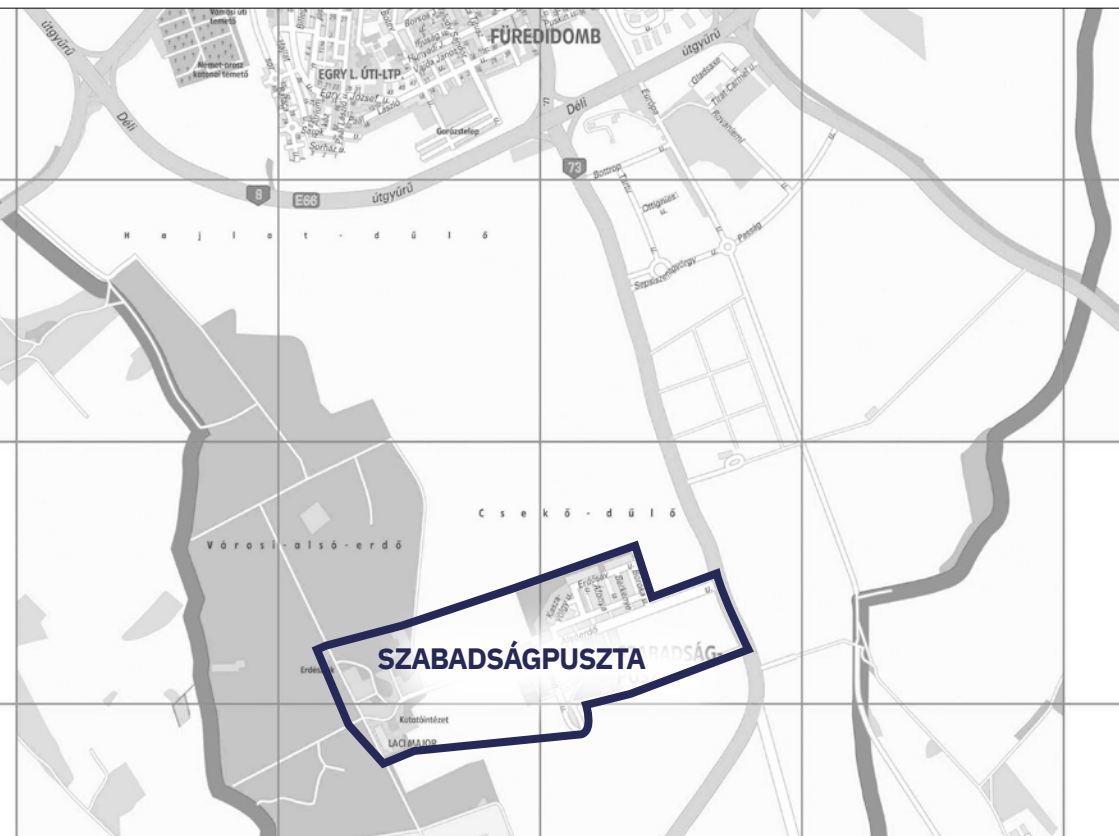
Minden évben megrendezik a Mikulás- és a karácsonyi ünnepségüket, ami segít az egyedülálló társaiknak elviselhetőbbé tenni az ünnepeket. Ilyenkor vidám hangulatban, dalok éneklése mellett felöltöztetik a „pusztánk” karácsonyfáját. Csapatépítő jelleggel szerveznek autóbuzsós kirándulásokat is, hogy a városrésziek jobban megismerhessék egymást.

Elérhetőségek:

Szabadság Lakótelepi Baráti Kör
Nagy Zsoltné
szabadsagpuszta@gmail.com
+36/20-571-8491

Önkormányzati Képviselő
Kovács Áron
kovacs.aron@gov.veszprem.hu

Veszprém-Balaton 2023
Európa Kulturális Fővárosa

A Veszprém-Balaton 2023 Európa Kulturális
Fővárosa program támogatásával

Újtelep

A városrész bemutatása:

Az Újtelep a belvárostól keletre, egy dombra épült családi házas, kertvárosias övezet. Területét a Budapesti, a Jutasi út, valamint a Munkácsy és a Batthyány utcák határolják.

Veszprémben a Jutasi út környékét az 1920-as években parcellázták fel azzal a céllal, hogy állami kislakásokat építsenek. Bokrossy Jenő városi főmérnök, Gyökeres János és Erdélyi Ignác mérnököket bízta meg, hogy megtervezze Veszprém város új lakónegyedét, mely a Szent Imre-, Tisztviselő- majd Újtelep elnevezést kapta. Az első kislakások a Petőfi Sándor, Eötvös Károly, Madách Imre és Szigethy József utcában épültek fel, ahol tisztviselők és négy vagy ennél többgyerekes családok kaptak lakáslehetőséget. Az új városrész az 1930-as években bővült dél felé, a Nap és Hold utcával, majd kelet felé terjeszkedett a Pipacs, Hársfa, Rozmaring és Akácfa utcák megnyitásával. Ennek a városrésznek a keleti szélén haladt el egykor a balatoni

vasút, emlékét az Őrház utca neve, valamint az egykori belső-pályaudvar ma is meglévő épülete őrzi. Az 1930-as évektől a városrészben működött a jól ismert villamos meghajtású Irénke malom, amelynek molnármesterei a Godzsa család tagjai voltak, akik az Újtelep első lakói közé tartoztak. Sajnos a malmot 1950-ben államosították, majd néhány éve kiköltöztették Kádártára, a helyén lakópark épült.

Az egyre növekvő számú újtelepi iskolás gyerekek elhelyezését 1929-30-ban a belvárosban a Szent Imre Római Katolikus Elemi iskola megépítésével oldották meg, amit a veszprémi köznyelv Gráner udvari iskolaként emleget, ma Digitális Tudásközpont. Az iskolához hasonlóan megoldatlan volt az újtelepi lakosság lelki gondozása. A városrész katolikus lakossága templom híján kezdetben a kereskedelmi (a mai Kossuth Lajos) iskola tornatermében, majd a vasutas kultúrház nagytermében gyűlt össze szentmisékre. A probléma megoldására építtette Rott Nándor megyéspüspök 1937-38-ban az Árpád-házi Szent Margitról nevezett szentegyházat, amely a város legnagyobb temploma, a városrész szimbóluma lett.

Szimbólumok (címer, zászló):

A városrészi zászlón és címeren az Újtelep szimbolikus épülete a Margit-templom látható, alatta a nyitott szirmú pipacs a Pipacs utcai közösségi tér, a tölgyfalevelek a rendületlen kitartást szimbolizálják, és az ősök tiszteletére és egyben az erdészek hagyományos jelképére az erdészcsillagra is utal, mert a VERGA (Veszprémi Erdőgazdaság) Zrt. székháza is az Újtelep városrész szerves részét képezi. A jelenlegi címer a városrész 2008-ban elkészült eredeti emblémájának átrajzolt verziója.

Civilek a városrészben:

Az Újtelep városrészen és környékén élőket a Veszprémi Újtelepi Baráti Kör fogja össze. 2008-ban a Muskátli Söröző különtermében alakult meg a civil szervezet. A hivatalos bejegyzés után az egykori Pipacs presszó helye vált a klub találkozási helyévé. A 20 fővel megalakult szervezet vezetője Rák Benő lett, helyettese pedig Reményi János. Néhány év múlva a Baráti Kör vezetését átvette Godzsa Zoltán, aki sok éven át irányította a társaságot. Jelenleg már közel ötven taggal tevékenykedünk Auerbach Attila vezetésével. A kéthetente megtartott találkozások alkalmával mindig különböző programok vannak. Ha a meghívott előadók kivetítés előadást tartanak, akkor a Közgazdasági Technikum könyvtárában bonyolítják azt le.

A meghívott előadók az élet minden területéről jöttek. A cél a különböző életterek megismerése, irodalmi előadások, katonazenészek élete, nanotechnológia ismertetése, orvostudomány több területéről ismert szakemberek.

A tagság összetétele vegyes, különböző területeken dolgoztak, dolgoznak, így a többiek részére saját szakmájukról, munkaterületükről tartottak beszámolót. A tagságunk saját belső ünnepélyes programokkal is rendelkezik, ezek zenei és irodalmi jellegűek. Az eddig tartott tájékoztatók közül néhány, a teljesség igénye nélkül: kalapkészítés, korfa, egészségügy, gyorsírás története, gépészettel kapcsolatos technológiák, növényvédelem, számvittel kapcsolatos ismeretek, a Közgáz történetéről, névadójáról, borászatról, nyomdászatról, banki tevékenységről, az újtelep történetéről, zeneművészettel, díszhaltenyészettel kapcsolatban. Évente több alkalommal is szerveztek túrákat távolabbi helyekre, ahol a kulturális programok mellett sportolásra, kikapcsolódásra is volt lehetőség. Túráztak többek között Cuha völgyben, Bakonybélben, Márkón, Jutas vitéz kilátónál, Mindszentkállán, Koloska völgyben, Királyforrásnál, Balatonfűzfőn, Rab Mária forrásnál, Bakonyánán, Úrkúton. A túrázás több alkalommal vonatozással indult, majd gyalogtúra a folytatása.

Rendszeres programok:

Évente kétszer farsang tavasszal és télen szilveszteri műsor, táncos összejövetelt tartottak. A túrák alkalmából, ahol lehetőség adódott szalonnasütéssel pihenték ki a fáradságukat, ezen kívül bográcsozást is tartottak, többnyire a Közgáz udvarán.

Évente két alkalommal ünnepélyes, étteremben tartott vacsorával egybekötött rendezvényt szoktak tartani, ahol irodalmi műsor, zene és tombola színesítette a programot. Ezek többnyire karácsony előtt, farsangkor vagy esetleg a nyári szünet előtt szokott lenni. Nyáron pedig kerti partit szerveztek, szerveznek a tagok valamelyik család kertjében.

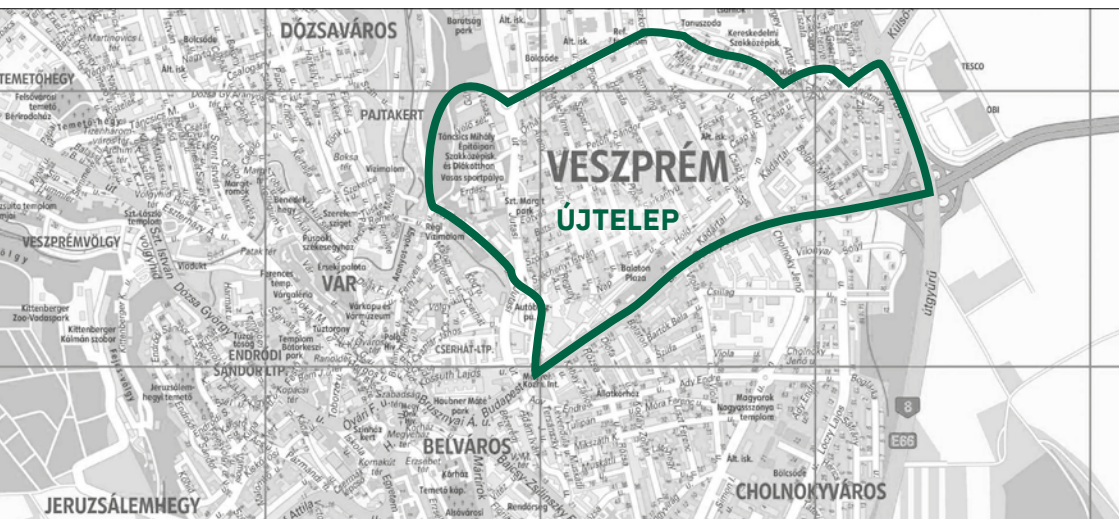
Elérhetőségek:

Veszprémi Újtelepi Baráti Kör – Auerbach Attila

auerbachattila55@gmail.com

DEMO Egyesület – Berta Barna és Szénási Panna

panna.szenasi@gmail.com

Veszprém-Balaton 2023
Európa Kulturális Fővárosa

A Veszprém-Balaton 2023 Európa Kulturális
Fővárosa program támogatásával